

EGYENLŐSÉG

A MAGYAR ZSIDÓSÁG POLITIKAI HETILAPJA * MEGJELNIK HETENKÉNT EGYSZER

SZERKESZTETTE 1886—1915

SZABOLCSI MIKSA

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VI. TERÉZ-KÖRUT 25. SZÁM
TELEFONSZÁMOK: 144—30, NYOMDA 92—70
FÉLÉVRE 120.000 KORONA

SZERKESZTI

DR SZABOLCSI LAJOS

GALITZENSTEIN

Ez a kis történet nem Magyarországon játszódott le, hanem Délnémetország újabbán sokat szereplő kis államában: mondjuk Borusszában. Annak is a fővárosában, — mondjuk: — Teutburgiában. Szereplő személyek: két egyetemi orvosprofesszor, Frühauf és Spätauf urak, az egyik a belgyógyászat, a másik a sebészet professzora. Két árja diák, — a nevük: Lützwow és Tützwow. És van még egy szereplő, a főhős, akit végére hagyunk. Nevezzük Galitzenstein-nek. Nem árja származású. Sőt.

*

Tehát a történet úgy kezdődik, hogy Galitzenstein ur a külföldön végezte orvosi tanulmányait. Kitüntetéssel. Londonban tette le szigorlatait, onnan tért haza Borusszába, hogy orvosi gyakorlatot folytasson. Volt azonban Borusszában egy házitörvény, amelynek értelmében, ha valaki a londoni egyetemen szerzett diplomát, csak akkor folytathatott otthon praxist, ha előbb különbözeti vagy utóvizsgákat tesz a teutoburgiai egyetemen.

Galitzenstein tehát haza érkezett. Podgyászával és angol diplomájával. Jelentkezett az orvosi fakultáson, ahol is Frühauf, a híres belgyógyász fogadta kollegája az ugyancsak híres Spätauf professzor társaságában.

— Honnan jött? — kérdezte komoran Frühauf.

— Londonból — szólt Galitzenstein.

— Neve? — kérdezte mereven Spätauf.

— Galitzenstein — felelt hősünk.

Frühauf és Spätauf összenéztek.

— Londonból? — szóltak egyszerre. — Mért ment ki? És ha már kiment, mért jött vissza?

Galitzenstein meghajolt és szólt:

— Londonba mentem, mert a borszái bursok itthon igen barátságtalanul bántak velem...

— A mi bursaink? — szólt méltatlankodva Frühauf.

— És nem értem rá azzal tölteni az időmet, hogy különböző vitákat folytassak Lützwow és Tützwow urakkal, az itteni antiszemita bursenszaflok vezetőivel. Londonból pedig azért jöttem haza — folytatja, — mert nem vagyok angol állampolgár s bár a londoni egyetemen szereztem meg a tudást, jobban szeretem Teutoburgiát és itthon akarok orvoskodni.

— Hm! — mondta professzor ur Frühauf.

— Hm! — mondta professzor ur Spätauf.

Aztán egyszerre megszólaltak:

— Önnek különbözeti vizsgát kell tennie!

— Holnap reggel jelentkezem — felelte Galitzenstein. Azzal meghajolt és távozott.

Ahogy elment, Lützwow és Tützwow bursurak jelentek meg a két professzor előtt. Izgalmas és fojtott párbeszéd indult meg négyük közt.

— Ez a zsidó!... — mondotta undorral Lützwow.

— Ez az izraelita! — mondotta finom megvetéssel Tützwow.

— Ez a szemtelen tolakodó! — mondták egyszerre — visszajött Londonból és azt hiszi, itthon konkurrálhat velünk! Egyetlen reménységünk, hogy a tanárurak gulyássá aprítják a vizsgán és lehetőtlenné teszik, hogy a borszái ifjúságnak ilyen piszkos konkurrenciát csináljanak az ilyen jött-mentek.

Frühauf professzor a jobbszemével hunyorgott.

Spätauf a ballal.

— Bizzátok ránk fiuk! — szóltak csendesen.

*

Másnap reggel megkezdődött a belgyógyászati vizsga. Frühauf professzor helyet foglalt a zöld asztalnál. Szemben vele Galitzenstein, kezében a londoni diplomával. Hátul a padokban, székeken vagy nyolevan burs, élükön Lützwow és Tützwow vezérekkel, akik mellükön a diákegyesület színes szallagjával, feszült izgalommal ültek helyükön.

Frühauf professzor szigorú és kemény cenzor volt. És alapos. Fél 9-kor kezdte a kérdéseit és ¼2-kor fejezte be. Mert minálunk — mondta bevezetőnek — többet kell tudni, mint a londoni egyetemen. Minálunk — szólt és hangja vészesen süvített végig a termen — mélyebb a tudomány, tökéletesebb a műveltség, mint a londoni egyetemen, ezért nálunk többet és alaposabban kell tudni...

Ezután Frühauf kérdezni kezdett és Galitzenstein felelni. Fél 10-kor ugyanez volt a helyzet, ½11-kor Frühauf megtörölte veritékés homlokát, mert Galitzenstein még mindig felelt, ½12-kor a pro-

fesszor tán nem is kérdezett, de Galitzenstein egyre felelt.

Délután ½2-kor vége lett. Galitzenstein letette a vizsgát.

Lützwow és Tützwow hátrafordultak bajtársaik felé.

— Kameraden! — Sebj. Föl a fejjel! Hátra van még a sebészeti vizsga!

*

Másnap reggel Spätauf tanár a kórteremben, preparátumok, rostok, hullamaradványok közt kezdte meg a kérdezést. Első kérdése egy bizonyos ritka, hollandiai műtetre vonatkozott, amelyet utoljára 1540-ben hajtottak végre Európában s amelyet azóta sem ismételt meg senki. Professzor ur Spätauf a vizsga reggelén egy orvosi lexikonban jól megnézte a műtét adatait és úgy fogott a kérdéseire. Nő, Galitzenstein...

A kérdés elhangzott. Lützwow és Tützwow, akik megint teljes számban vonultak fel bajtársaikkal, diadalmasan néztek össze.

Galitzenstein egy percig tétován nézett a levegőbe. Aztán megvakarta a homlokát.

... — Kérem — mondta — ilyen operációt már régen nem csináltak Európában, de én, kérem... tudomással bírok róla... Az őseim Hollandiából származtak, egyikük híres orvos volt, aki szakkönyvet is írt... A könyvet, mint családi hagyatékot, áttanultam... ott fordul elő ez az operáció, amelyet legutóbb Leydenben...

— A tárgyra! — szólt keményen Spätauf.

Galitzenstein egy pillanatig gondolkodott.

... — Legutóbb Leydenben, 1540-ben.

A teremben halálos csend. De Galitzenstein most már nyugodtan, biztosan folytatta:

— 1540. június 20-án hajtották végre, És a műtét körülményei a következők...

Spätauf tanár idegesen ütött asztalára. De Galitzenstein már beszélt és felelt tovább.

Felelt ½10-kor, ½11-kor... egészen ½2-ig.

Fél 2-kor a tanár felkelt, megtörölte a homlokát és így szólt:

— Ön holnap megkapja az orvosi diplomát!

Azzal kivonult a teremből. Galitzenstein is kissé kóválygó fejjel hagyta el a vizsgatermet. Csak Lützwow, Tützwow és a bursok maradtak benn.

Lützow átvette az elnöklést.

— Kameraden! — mondotta. — Ennek a kölyöknek boszorkányos szerencséje volt. Semmi több, csak szerencséje! De azért a diplomáját megkeserüli... El kell verni istenigazában ezt az elpuhult nyápic gettó-fajzatot!...

A bursok kórusban zúgták: — Bravó! Heil!

— Ma este hét órakor megjelenünk a szállása előtt és mikor hazamegy vacsorázni, elverjük. Ez a legkevesebb, amit Borussia diákjaitól elvárhat!

Tützow szót kért.

— Kameraden! — Ne felejtsetek el! Találkozás $\frac{1}{2}$ 7-kor a sportpályán, a meccsen. Onnan zárt sorokban indulás!

— Hányan leszünk? — kérdezték a bursok.

— Tizenöten-huszan... Elég lesz anynyi — szolt Lützow. — Holnap a zsidó az ágyat fogja nyomni és nem veszi át a diplomáját...

*

Galitzenstein délután három óra tájt elment a kis folyó partjára, (amelyet egykor Goethe is megénekelte), hogy kiszélesítse háborgó gondolatait. Az uszoda-ban gyorsan levetkőzött, néhány tempót uszott, azután kifeküdt sütkérezni a napra.

Az uszoda deszkafalára egy piros plakát volt kiragasztva. Galitzenstein szóra-közöttan olvastatta:

... Ma d. u. 6 órakor nagy csapat-boxmérkőzés a Teutoburgiai Válogatott Csapat és a londoni „Fist“ kombinált csoportja közt a teutoburgiai sportpályán.

Mikor az olvasásban odaért, hogy „a londoni *Fist* kombinált csoportja“... — a szeme egyszerre kidagadt a gyönyörtől.

— A fiúk itt vannak! — tört ki belőle önkéntelenül a szó.

Egy-kettőre felöltözött s kirohant a pályára. Ott volt már a *Fist* legénysége, akikkel öt évig „dolgozott“ együtt Londonban, egyetemi évei alatt.

Kitörő örömmel fogadták.

— Hallo, *old Daw*! — kiabálták rá és szorongatták a kezét. — Jó, hogy itt vagy! Norton nem jól érzi magát. Be kell ugranod helyette. Hiszen bent vagy a klubban, igazolt tag vagy! De mit is csinálsz itt ebben a városban?

— Eyaralni jöttem ide — felelte zavartan Galitzenstein Dávid.

— Velünk tartasz, ugy-e?

— Fáradt vagyok.

— Fáradtan is legény vagy a talpadon. Állj be a csapatba! Hat órakor találkozunk! *To see you again!*

Galitzenstein kezét adott.

*

Hat óra. A sportpálya tele publikummal. Lützow és Tützow, meg a többiek az első sorokban. A közönség izgatott. Ki nyer? A teutoburgiaiak vagy a londoniak? Csupa acélos, izmos fiú. Kemény küzdelem lesz ma.

A két csapat felvonul. Kisorsolják őket. Az első pár fölmegy a kötéllel elkerített ringbe, keztyűt huznak, szembe indulnak, kezét fognak.

Lützow szemében kérdően láng gyullad ki. Tützow elsápad. Mindketten dermedten néznek a ringbe.

... — Az ott, ... — dadogta az egyik.

... Ez itt ... — hebegte a másik.

Az a kis emberke, ott a ringben, ormótlan keztyűjével, mellén az 1-es számmal. Galitzenstein volt. Ellenfele egy kemény, magas teutoburgiai fiú.

Összecsaptak. Pár perc múlva Galitzenstein leütötte a teutoburgiaiit. A bíró számolt, számolt, de a burs nem mozdult. Kivitték.

A kis emberkét végig dörzsölték, aztán fürdőköpenyét magára vetve várta a következőt.

— Te, csak nem az? ... — dadogta Lützow.

— Attól félek, hogy igen — sutto-gta Tützow.

A kis kopaszodó legényke a másodikat is elintézte. Lützow és Tützow felá-gaskodtak helyükről és úgy odasimultak a korláthoz, hogy majd előreestek.

— Ez a nyomorult! — sziszegte az egyik.

— Hát ehhez is ért! — jajdult fel a másik.

Fent, a kötélkorlátok között, ott állott mosolyogva, a harc izgalmától kipirultan Galitzenstein Dávid, sportnéven „old Daw“, a belgyógyászati és sebészeti vizsga hőse, akire ma este — szegény nem is tudja — sulyos ütlegek várnak... Ott állt és két hatalmas öklével jobbra-balra osztotta az ütéseket. A londoniak hársányan biztatták:

— Hurra, Daw!

Galitzenstein Dávid, míg negyedik ellenfele is végigterült a földön, pajtásai diadalordításai közben, az első szünet-

ben végignézett a közönségen. Megpillantotta Lützowot, Tützowot és a husz válogatott bursot.

Galitzenstein a korláton kihajolt és csöndesen rájuk nézett. Megismerte őket.

— Parancsolnak talán? — szolt ki a kötelek közül igen udvariasan. — Boldogan állok rendelkezésükre...

És a magasba emelte keztyűit.

Lützow sziszegve sugta vissza a bursokhoz:

— Ne válaszoljunk neki! Piszok zsidó!

Tützow megrántotta a vállát:

— Gyorünk, bojkottáljuk ezt a meccset!

Azzal fölkerekedtek és zugva, morogva kitolngtak a sorokból. Mögöttük a husz válogatott burs. Bevonultak egy közeli sörözőbe. Lützow hosszabb beszédben köszöntötte fel Hitlert és Tützow Lüdendorft. Miközben a sör habja végigfolyt szájukon, egyhangulag megesküdtek, hogy a zsidókat általában ki kell verni Borussiából.

Ezt a tolakodó, szemtelen zsidót azonban — közbejött akadályok miatt — ez alkalommal futni hagyták.

Galitzenstein Dávid másnap déli 12 órakor szép csöndesen megkapta a diplomáját. Az egyetem kapujában rágyújtott egy cigarettára és a füstöt belcufjta a kék levegőbe.

— Ha valami bajuk lesz valaha — dörmögte magában mosolyogva — mégis csak hozzám fordulnak majd, hogy gyógyítsam meg őket...

535 millió segélyt szavazott meg a főváros a pesti izr. hitközségnek

Wolffék és a demokraták megegyezése a felekezeti béke ügyében

A főváros hétfői közgyűlésében foglalkozott a kegyuri templomok karbantartásának és a különböző felekezetek segélyezésének kérdésével. A napirendnek ez a pontja érdekes alkalmul szolgált arra, hogy

az egyébként éppen felekezeti kérdésekben legélesebben szembenállott pártok végre találkozhassanak egymással.

A főváros törvényhatósági bizottságának tagjai közül *Glücksthal* Samu dr. és *Hajdu* Marcel dr., a pesti izr. hitközség előljárói, valamint dr. *Körmöczy* Zoltán helyettes előljáró, a napirend e pontjának tárgyalása előtt magánbeszélgetés során felvetették a gondolatot, nem lehetne-e megkísérelni, hogy

a pesti izr. hitközség, amely az utóbbi években feltűnően mostoha elbánásban részesült a főváros részéről, ismét méltó figyelemben részesüljön.

Dr. *Körmöczy* Zoltán nyomban érintkezésbe lépett *Wolff* Károllyal és *Joanovits* Pállal, a községi kereszténypárt vezetőivel és végre is sikerült megállapodniok abban, hogy azt fogják indítványozni a költségvetési tárgyalás során, hogy

az összes felekezetek számarányukhoz képest egyenlő arányban, még

pedig a békebeli paritásnak megfelelően segélyeztessenek.

Nyomban össze is ült egy ad hoc bizottság, melynek tagjai Wolffék részéről *Joanovits* Pál és *Szöke* Gyula, a Ripkapárt részéről *Baránszky* Gyula és *Karch* Kristóf, a demokraták részéről pedig *Hajdu* Marcel és *Körmöczy* Zoltán voltak. Bevonták a tanácskozásba előbb *Csupor* József tanácsnokot, később *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Sipőcz* Jenő polgármestert is és végre is egyértelműen megállapodtak abban, hogy

Szöke Gyula indítványozza a kegyuri templomok karbantartási és építési költségeinek 3 milliárd koronára, *Körmöczy* Zoltán pedig a pesti izr. hitközség segélyének a költségvetési javaslatban szereplő 10,200.000 korona helyett 535 millió koronára való felemelését.

A megállapodáshoz képest *Szöke* Gyula és *Körmöczy* Zoltán megtették indítványukat és a főváros közgyűlése túlnyomó többséggel, majdnem egyhangulag megszavazta ezeket az összegeket.

Izraelita leányinternátus

polgári, kereskedelmi és gimnáziumi tanulók részére Debrecen, Szentanna-utca 18. Alapított 1898-ban. Prospektust küld PROPPER JENŐNE igazgató.

Ifjabb Mikszáth Kálmán és idősebb Mikszáth Kálmán

Ifjabb Mikszáth Kálmán, Miskolc város új főispánja nagyszabású beszéddel foglalta el új tisztségét. Miskolc ugynevezett „zsidó város“, ami azt jelenti, hogy lakosságának igen jelentékeny része zsidóhitű magyarokból áll, de egyúttal azt is jelenti, hogy 191 zsidó hősi halottat adtak a miskolci zsidók a magyar hazának. Mi őszintén szólva, azt hittük, hogy Mikszáth Kálmán fia erről a 191 hősi halotról, kiknek csak mult héten avatták fel emlékoszlopát, fog beiktató beszédében megemlékezni és mi őszintén szólva azt hittük, hogy Mikszáth Kálmán fia azt fogja beszédében mondani, hogy a miskolci zsidóság, mely a hazafiságlan és hithűségben példát mutat az egész országban, élő tanubizonyosság arra, hogy az antiszemitizmusnak és az ugynevezett zsidókérdésnek Magyarországon nincs létjoga.

Nem ez történt. Mikszáth Kálmán fia a liberalizmus ellen tartott székfoglaló beszédet, egyúttal pedig kijelentette, hogy a zsidókérdést nem szabad a mi érdeünkben sem elhamarkodottan megoldani. Mi e dodonai kijelentésből azt látjuk, hogy Mikszáth Kálmán fia hisz a zsidókérdés létezésében és azt hiszi, hogy azt meg lehet és meg kell oldani.

1917-ben Jászi Oszkár körkérdést intézett a magyar közélet vezetőihez arról, hogyan kell megoldani a zsidókérdést? Mi voltunk akkor ugyszólván az egyedüliek, kik Jászi Oszkár ártatlan kérdezősködése mögött a tudományos antiszemitizmus első riadóját hallottuk és mi ezért véhemensen és talán gorombán is visszatartottuk Jászi Oszkár középkori kérdését és rámutattunk arra, hogy: Magyarországon a zsidóság helyzete, a zsidóság léte: nem lehet kérdés. Aki a zsidóságot kérdésnek tekinti, az antiszemita. Ellenben van Magyarországon egy antiszemita-kérdés, melyet igenis, meg kell oldani aképpen, hogy el kell tiltani az antiszemita izgatást.

Ugyanazt feleljük tehát Mikszáth Kálmán fiának, mint amit Jászi Oszkárnak feleltünk. Ne fáradozzék a miskolci főispán ur ömeltósága a zsidókérdés megoldása körül, mert ilyen kérdés nincs és minden „megoldás“ csak olyan „szabad-eltvü“ intézmény létrehozása lehet, minő a numerus clausus is. Aki a zsidóság iránt jóakarattal van, — amit a miskolci zsidóság valóban megérdemel főispánjától — annak nem azt kell mondania, hogy a zsidókérdés megoldásán fáradozik, hanem azt, hogy: aki Magyarországon zsidókérdésről beszél, az nem lehet barátja a magyar zsidóságnak.

Ha pedig erre azt felelné a főispán ur, hogy igenis van egy antiszemita „közhangulat“, mellyel számolni kell, akkor választ adunk ifjabb Mikszáth Kálmánnak, az édesapja, idősebb Mikszáth Kálmán egy írásával.

Idősebb Mikszáth Kálmán nem volt filozemita, bár számos zsidó barátja volt. Idősebb Mikszáth különösen nem volt filozemita a tisztaeszlári időkben. De idősebb Mikszáth Kálmán még a

tisztaeszlári időkben is olyan igazságos és olyan objektív ember volt, annyira megérezte a magyar zsidóság nagy értékeit és jelentőségét, hogy megírta 1883-ban az alább következő kis rajzot. És ebből a kis rajzból megláthatja ifjabb Mikszáth Kálmán, hogy mit jelent a magyarországi antiszemitizmus, — Tisztaeszlárkor éppugy, mint ma — hogy kik csinálják a magyarországi antiszemitizmust és hogy mennyi jelentőséget kell tulajdonítani ennek a mozgalomnak...

Az apró füvek

Irtta: Mikszáth Kálmán

Egyszer, az eszlári eset tárgyalása idejében, Nyiregyházán kimentem sétálni Eötvössel a „Bojthosba“. Egy elhanyagolt sétány a Bojthos. Fák lombja és a buja fű ott rothad meg évről-évre. A fákat nem gondolja, a füvet sem kaszálja ott soha senki. A föld mind visszakapja, amit nevel; senki sem csereberél vele. Kővér is, olyan, hogy szinte égeti a talpainkat.

Csak a középben van bevetve egy tábla mákkal, színes harangvirágjai kevélyen himbálóznak, tovább pedig sötétzöld kukorica-szárak suhognak.

Ledőlünk a gyepre s beszélgettünk, természetesen a pörről.

Elmondta, mit fog összehozni társadalmi keretnek a védbeszédében.

El fogja mondani, hogy ez is egy előre vetődő árnyék a modern harc-ból, a munkának agyarkodása a tőke ellen. Csakhogy itt az ősök munkája tör a tőke ellen, a majoritás a minoritás ellen.

Pedig ez nem okos dolog tőlünk, akik minoritás vagyunk az egész világon.

És ez a harc igazságtalan is, mert egyenlőtlen.

S szabad-e nekünk igazságtalanoknak lenni, akiket csak az igazság tarthat fenn a fészkelődő népek sorai-ban?

Aztán igazán olyan rossz elem-tum-e itt a zsidóság?

Dunántul — azt mondja — csupa burkusok és hannoverek veszik meg a nagyobb birtokokat, akik propagandát csinálnak ott saját telepeiken az országuknak, mert ők mindnyájan valamelyik nagy nemzetnek a fiai, ahová szítnak, amelyhez innen is hozzátartoznak.

De hát a zsidó nem tartozik a világon sehova, az nem csinálhat kolóniákat senkinek.

— Persze, — mondom kelleetlenül — csakhogy ha a nemzetek tévednek is, a nemzeteknek mégis igazuk van.

— Hát aztán?

— Kár volt ebbe a komédiába belemennem. Ha az egész magyar nemzet

haragszik a zsidókra, haragudjunk mi is. Ugy dukál...

— Miféle nemzet? Hát hol van az a nemzet, hadd lássam? — riadt rám Eötvös bosszankodva. — A proletárelemek háborognak és a pusztuló dzsentri, ez az egész.

Aztán reám nézett a szürke szemével, gunyosan.

— Hát tudod te, melyik az a nemzet?

— Ejh, hát ugyan melyik?

— A sok száz meg százezer apró, névtelen ember, aki tiz-tizenöt holdacskaát szántja otthon s aki nem törődik veletek, hogy mit irtok az újságokban... Ez az a nagy, hatalmas nemzet! Ez az erő...

— De hátha az is megrázza magát...

Nevetett.

— Ne hidd azt. Ősmerem én azt nagyon jól.

Felelni akartam neki. De egy keletkező szélroham egyszerre arcomba vágta a gazos nyiri homokot.

Mire kitörültem szememből a port s szétnéztem, a fákat hatalmasan rázta a növekvő vihar; gallyaik ropogtak és koronáik fázékonyan csapódtak össze.

A kukorica-szárak és mákok örületen rohantak a szél irányában.

A sások és a bogácsok hajladoztak.

... A kis füvek: meg se mozdultak.

Igazság és béke

Irtta: Korein Dezső, f. v. bizottsági tag.

„Szeressétek az igazságot és békét,“ — mondja a próféta. Megdicsőült nagy hittestvérünk, Vázsonyi Vilmos ehhez tartotta magát, még pedig szigorúan a próféta által előírt sorrendben. Szerette az igazságot fanatikusan és nem áldozta soha fel a béke kedvéért. Mindent az igazságért, de semmiért sem magát az igazságot.

Nagyon csalódnak azok, akik azt gondolják, hogy Vázsonyi Vilmos harcias természetű ember volt és nem szerette a nyugalmas békés állapotokat. Éppen az ellenkezője igaz ennek. Tudta jól és számtalan szónoklatában vallotta, hogy csakis az egyenlő jogok, valamint a szabadság és emberszeretet kultusza vezet a megelégedéshez és békéhez. Alapjában véve ő is békéért küzdött és éppert azért prófétai sorrendben előbb az igazságot igyekezett kiharcolni. Az igazságszeretet és emberi egyenlőség kiküzdése révén akart az általa is annyira óhajtott békéhez jutni.

Azt vallotta, hogy emeljük fel magunkat a proletárokat, ne mi legyünk azokká! A forradalom preventív intézkedéseit abban látta, ha megelégedetteké tesszük embertársainkat és általánossá a politikai és emberi szabadságokat.

Vázsonyi pontosan betartotta Zakariás próféta klasszikus intelmét: szó szerint és eredeti sorrendjében. Mert egyformán szerette az igazságot és békét.

Megindult a magyar zsidóság önvédelmi harca

A jövő hét érdekes eseményeket fog hozni abban a küzdelemben, melyet a magyar zsidóság a cionista agitáció és propaganda ellen folytat.

Mint értesülünk, a jövő héten

kimegy az összes hitközségekhez és rabbikhoz az orthodoxia országos vezetőségének magyar- és hébernyelvű körirata a cionizmus ellen.

Az orthodox vezetőség ebben

a vallásos zsidóságot óva inti a cionista propagandától,

mely az orthodox hitközségekbe is be akar férközni, a vallásos zsidók figyelmét felhívja arra, hogy

a vallásosság és a cionizmus összeférhetetlenek

és különös sullyal emeli ki, hogy

senki se adakozzék a cionista agitátorok felhívására,

kik legujabban „politikamentes Palesztina” ürügye alatt járják az országot. A körirat elrendeli, hogy az általuk elhelyezett

gyűjtőperselyeket meg kell semmisíteni.

Hasonló körirat megy ki a következő napokban

a neológ és statusquo hitközségekhez is a pesti izr. hitközség részéről.

Az ország vezető hitközsége hasonló irányban informálja a vele egy politikát folytató vidéki hitközségeket és felhívja figyelmüket arra is, hogy

a főünnepeken kizárólag a vallási alapon álló Palesztina-akció céljaira engedjenek templomaikban adakozást,

mert minden más adakozás és gyűjtés a politikai cionizmus céljait szolgálja.

Egy harmadik érdekes

felhívást fog kibocsátani a külföldi zsidó diákok ügyét intéző Központi Zsidó Diákbizottság is.

E bizottságnak tudomására jutott, hogy az ország különböző részeiben több, mint tizezer propaganda-perselyt helyeztek el az utóbbi hónapokban a zsidó hittestvéreknél, hogy ezek segítségével a cionista propaganda számára gyűjtsenek.

A Központi Diákbizottság fel fogja hívni a hittestvérek figyelmét arra, hogy neki perselyei nincsenek, ellenben a legfontosabb cél ma a magyar zsidóságnak a külföldön tanuló zsidó ifjuság segítése,

mert ez az akció a gazdasági krízis folytán oly kritikus helyzetbe jutott, hogy

már hetek óta nem tudtak külföldre segílyt küldeni.

Ezért felhívja a bizottság mindazokat, kiknek üzletében vagy házában cionisták a maguk céljaira perselyt helyeztek el, hogy

a perselyekre függeszék e feliratot: „A külföldi zsidó diákok számára”,

indítsák meg a gyűjtést és azok tartalmát rendszeresen szolgáltatassák be a Központi Zsidó Diákbizottsághoz. Így egyrészt lehetlenné teszik, hogy a cionista propaganda megerősödjék Magyarországon, ami a magyar zsidóság legszentebb hagyományainak felel meg, másrészt jelentékenyen segítik a magyar zsidóság legszánandóbb tagjait: a külföldön tanuló magyar zsidó diákokat.

III.

Szabolcsi Lajos: A numerus clausus nálunk a cionisták álláspontjával indokolták meg

Egy magántársaságban, melyben Friedmann ur propaganda-előadást tartott, Szabolcsi Lajos dr. a következő kijelentést tette:

— Az előadó ketté akarja választani a politikai cionizmust és a kulturális Palesztina-munkát. Az én és megjelent barátaim álláspontja ebben a kérdésben azonos a hatalmas német zsidóság álláspontjával, melyet önöknek szószerint felolvasok. Ez a határozat nyíltan megmondja, hogy az ilyen Palesztina-akció szorosán egybe van kapcsolva a zsidó nacionalizmus és a politikai cionizmus gondolatával. Azt is ki mondja a határozat, hogy a német zsidóság mindaddig, míg a maga felekezeti jótékonyági intézményei a mai rettenetes krízis terhét szenvedik, elsősorban ezeket kénytelen minden erejével támogatni. A zsidó nacionalizmus gondolatát a német zsidóság nyíltan elutasítja magától. Ehhez hozzá kell fűznöm azt a határozatot, melyet a csehszlovákiai ortodoxia legtekintélyesebb rabbijai egyértelműleg hoztak s amely a vallási gondolattal össze nem jérhetőnek, a zsidóság vallási jellegére károsnak bélyegzi a cionizmust. Ezen önök nevethetnek és gúnyolhatják az ortodoxiát, mi azonban tiszteljük az évezredek vallási tradíciók alapján álló rabbik szavát. Palesztinában a 95 százalék ortodoxia szintén a legélesebb harcokat folytatja önök ellen. Mindéhez még hozzáteszem, hogy mi Palesztinának igaz barátai vagyunk, mi vallásos alapon álló Palesztina-munkát támogatunk, magam is állandóan propagálom az aguda és a jeruzsálemi zsidó hitközség (kolel) szent intézményét. De megjegyzem, hogy Magyarországon a numerus clausus törvényét a nemzetgyűlésen azzal indokolta a szakminiszter, hogy cionista brosurákat olvasott fel s ezekből megállapította, hogy a zsidók maguk is nemzetiségnek vallják magukat, tehát a törvény is nemzetiségnek minősítheti a zsidóságot. Az előadó ur szavai rózsás képeket festettek Palesztina mai helyzetéről, ezzel szemben én megállapíthatom, hogy mi igen súlyos és nyomott gazdasági viszonyok között élünk és ha önök pénzt, támogatást kérnek tőlünk, erre csak azt felelhetem: *ezrével tanulnak külföldön a diákjaink, nyomorognak és szenvednek, ők a fontosabbak, övék az elsőség.*

Három érdekes nyilatkozat

Mult héten beszámoltunk róla, hogy a magyar zsidóság vezetői újból erőteljesen visszautasították a cionisták próbálkozásait, melyek nemcsak a cionista politika agitációját vannak hivalva szolgálni, de arra is alkalmasak, hogy a magyar zsidóság roskadozó, nagyszerű intézményeinek az erőforrásait is gyengítsék; amennyiben ezek a mozgalmak pénzgyűjtéssel is kapcsolatosak. Ennek az állásfoglalásnak néhány újabb epizódját akarjuk most megismertetni a magyar zsidósággal.

I.

Vézi József: „Az én Palesztinámnak numerus clausus a neve”

A cionisták londoni központjának Budapestre érkezett kiküldötté, Friedmann dr. legelőször Vézi Józsefet, a magyar publicisztika illusztris vezérét kereste fel s őt próbálta elsőül megnyerni a maga akciójához. Vézi József nyíltan megmondotta a cionista agitátornak a maga véleményét, melyet azonban a magyar zsidóság közvéleménye is magáévá tesz.

— A magyar zsidóság, — mondotta Vézi — sohasem fog a cionizmus álláspontjára helyezkedni és a politikai cionizmust, a zsidó külön nemzetiség gondolatát elutasítja magától. Ami pedig a propaganda pénzügyi támogatását illeti, erre a rövid válaszom ennyi: Az én Palesztinámat numerus claususnak hívják. A numerus clausus áldozatait, a külföldön tanuló zsidó diákok állnak a

mi gondolkodásunk középpontjában. Minden erőfeszítésünk csak arra irányulhat, hogy őket el tudjuk látni. És fokozottan meg kell feszíteni az erőinket velük szemben, mióta az angol zsidóság jelentéseiből megtudtuk, hogy tizezen vannak olyanok, akiket a tanulás vágya külföldre kényszerített, mert otthon elzárják előlük az egyetemeket.

II.

Baracs Marcel: Nincs megalkuvás, nincs középut!

Baracs Marcel, Friedmann dr.-nak nála tett látogatása alkalmával, ugyancsak leghatározottabban szembefordult a cionista propagandával.

— A politikai cionizmus kérdésében, — jelentette ki — nincs és nem is lehet megalkuvás. Nincs középut, nincs kompromisszum. A magyar zsidóság ragaszkodik a törvényben gyökerező jogegyenlőségéhez, arról letérni nem akar, letérrítetni magát nem engedi. Ha a humanizmus, a jótékonyág nevében fordulnak hozzánk, úgy erre a karitatív mozgalomra a következőt válaszolhatom. Első gondunk a mi, ezer válsággal küzdő, külön intézményeink. Ha ezek után Palesztinára is gondolhatunk majd, akkor úgy fogjuk megszervezni a magunk mozgalmát, hogy annak irányítása a mi kezünkben legyen, de semmiesetre sem engedjük át ezt a munkát másoknak.

JAJ!

A „Jaj!”-akció javára egy békéscsabai egyetemi hallgató részére 200.000 K-át utaslok át. Özv. Freyberger Mártonné, Békéscsaba.

Mélyen tisztelt Szerkesztő ur! A mult heti „Jaj!” című közlemények fájdalommal enyhítésére küldöm ezt a 100.000 K-t. Kérem, sziveskedjék eljuttatni. Tisztelettel Balázs Árminné, Sárbogárd.

Az „Egyenlőség” t. kiadóhivatalának Budapest.

Mai napon átutaltam postatakarék utján 200.000 K összeget b. címűkre a „Jaj!”-akció javára kislányom felépülésének öröme.

Tisztelettel

Weinberger Kornél.

Nagyságos Szerkesztő ur! A „Jaj!” szóra mi is hozzájárulunk a külföldön tanuló egyetemi hallgatók részére e csekély 170.000 korona összeggel. Szívesen üdvözlettel Östreicher-család, Vác.

Mindenkor elszántan és odaadón sikraszálltam zsidó hitemért! —

mondja Petschauer Attila, a multheti budapesti európai vivóverseny egyik győztes, zsidóhittű ifju vivóbajnoka

Az európai kardbajnokverseny alkalmából nemcsak a napisajtó, hanem sportkörökön kívül az egész világsajtó is sokat foglalkozott egy huszonkétéves zsidó vallású magyar vivótehetséggel, aki

máscsik lett Európa kardbajnokai között.

Petschauer Attilát, a nagytehetségű fiatal vivót, aki a magánéletben könyvelő nagybátyja üzletében, felkéréstük a Gerlóczy-utcai Stark J. szőrmeáranykereskedésben.

— Amit elértem eddig, — mondotta nekünk — a vivósportban, atyai barátomnak, Fodor Károly vivómesternek köszönhetem.

A Wesselényi-utcai zsidó elemi iskola növendéke voltam.

Weisz Miksa volt a tanítóm, amikor beiratkoztam Fodor mester vivóintézetébe. Mindössze 8 éves voltam. A vivósportot megkedveltem.

Fodor Károly felfedezte bennem a vivásra való rátermettséget és a legkiválóbb mesterek kezébe adott:

Camilli Frigyes őrnagy és Schlotzer Gáspár voltak az oktatóim.

— Mikor a Wesselényi-utcai zsidó elemi iskolából kikerültem, atyám — Petschauer Fülöp, akinek jómenetelű vaskereskedése van a Király-utcában, a Baresay-utcai gimnáziumba iratott be.

Tanárom volt Héber Bernát, aki tanulmányaim során nagy szeretettel foglalkozott velem.

Mint jó iskolai vivó,

kapitánya lettem a Budapesti Középszkolai Atlétikai Clubnak.

Ez a tisztség sportkörökben nagy tekintélyt jelentett és

zsidó diák addigelé nem igen töltötte be ezt a tisztet.

— A szülői házban jó, vallásos nevelésben részesültem.

Mindig szerettem vallásomat, mindig jó zsidónak éreztem magamat. Rendszeresen eljártam a templomba, megtartottam a zsidó ünnepeket,

ezt teszem ma is. *Lelkes, jó zsidó vagyok, aki*

bátran vallom hitemet s mindenkor elszántan és odaadón sikraszálltam a zsidósáért és fogok is, amíg élek.

Petschauer Attila ezután elmondta, hogy első nagy sikerét 1924 áprilisában a Nemzeti Vivó Club által rendezett országos kardvivóversenyben érte el.

Szűztíz versenyző között lett az első.

1925 februárjában a MAFC handicap-versenyében ugyancsak első lett, a brünni nemzetközi vivóversenyen pedig harmadik. 1925 áprilisában a Nemzeti Vivó Club országos versenyében lett győztes s ugyanakkor

bekerült az összes országos versenyek döntő küzdelmébe,

s valamennyiben jó helyezett lett. 1925 áprili-

sában a Szegedi Vivó Club 25 éves jubiláris emlékversenyén is ő győzött. Mult évi olasz turnéja alkalmával

Velencében, Milanóban, Génában, Livornóban, Rómában, Firenzében, Triesztben aratott szép győzelmet. A híres olasz vivóbajnokot, Palitit is leverte.

A nagy olasz lapok, többek közt a Corriere della Sera, az Il Secolo, a Nuovo Giornale, a Lavoro s az Il Nuovo Giornale della Sera közölték fényképét és

hasábos nagy cikkeken méltatták Petschauer-t, mint a magyar nemzet vivóreménységét.

— Az ősz Giuseppe Nady, a világ legnagyobb vivómestere, — mondja Petschauer Attila — azt írta rólam, hogy

szeretné, ha megérhéné azt, hogy 1928-ban, az akkor megrendezendő olimpiász alkalmából mint világbajnokot, olimpiai győztest üdvözölhetné engemet.

A Rotterdami Courant az európai vivó Grand Prix után ezt írta: „Nem volna meglepetés, hogyha Petschauer Attila, ez a felfelé törekvő magyar vivócsillag, született vivótehetség, az 1929-iki amsterdami olimpiász győztese lenne.“

— Az idén három nagy vivómérkőzésen, a Nagy Béla emlékversenyben, a „Magyar Kardbajnokság“-ban és az „Európa bajnokság“-ban vettem részt. Mindegyikben második lettem. Most rövid ideig pihenek, azután Fodor mester irányítása mellett

olasz meghívásra Firenzébe és Rómába megyek, hogy az ottani vivóakadémiákon a magyar nemzet színeit képviseljem.

— A sikerektől nem szédülök el, — fejezte be Petschauer a beszélgetést — tovább képzem magamat.

Minden vágyam és törekvésem az, hogy az amszterdami olimpiáson a magyar színeket diadalra vigyem.

*

Az ifju zsidóvallású magyar vivótehetségek között kimagaslik

Hajdu János, az ifju vivógeneráció egyik legkitünőbb tagja,

aki legutóbb

párizsi tartózkodása során a legnagyobb francia vivók elismerését nyerte meg.

Igen szép eredménnyel szerepelt; főként a tör- és épéivás terén voltak nagy sikerei.

Az épé-versenyben bejutott a döntőküzdelembe.

Mestere, Fodor Károly, valamint a vivósport kitünőségei

nagy jövőt jósolnak neki.

Hajdu János egyébként fia Hajdu Marcel dr. ügyvédnek, a pesti izr. hitközség szer-tartásügyi előjárójának, aki maga is híres vivó, elsőrangú sportteknély, s mint a Wesselényi Vivó Club elnöke s a Vivószövetség elnökhelyettese évtizedeken keresztül a nemzetközi vivószürben szerepelt. Hajdu Marcel fiát, Hajdu Jánost bizonyára tanulmányai — most teszi le jogi szigorlatait — vonták el attól, hogy alapos tréninget tarthasson. Szakteknélyek azonban bizonyosra veszik, hogy a legközelebbi versenyekben már számottevő eredménnyel fog résztvenni. (r. k.)

Mikor a zsidó katonákat megszámlálták

A háboru alatt készült németországi katonai zsidó-statisztikák legfelsőbb kulisszatitkait tárja fel az a néhány okirat, melyet a német zsidó frontkatonák szövetsége most hozott nyilvánosságra. Az első három okmány:

levélváltás, mely Schröder admirális és Wilde dr., a IV. német hadsereg tábori rabbija között

folyt le. Kiinduló pontjául a negyedik hadsereghez tartozó tengerészhadtestnek 1918 március 13-án kiadott napiparancsa szolgált, mely így szólt:

Tengerész hadtest. 22/18. sz.

Főhadiszállás, 1918. márc. 13.

Hadtest-parancs.

11. szám. Zsidók.

Valamennyi csapattest a március hó 15-iki létszám alapján folyó hó 29-ig jelentést tartozik tenni:

1. a beosztott zsidók létszámáról, vörös tintával azoknak a számáról,

akik nem fegyveres szolgálatot teljesítenek

(egészségügyi, irodai szolgálatot teljesítők, kantineba beosztottak, stb.),

2. Ezekből

hányan jelentkeztek önkéntesen a hadiszolgálatra,

hányszat tüntettek ki vaskereszttel;

3. mennyi

az eddig elesett zsidók száma.

Az adatok külön adandók meg tisztak, orvosok, alorvosok, állatorvosok, alállatorvosok, tisztviselők, tisztviselőhelyettesek, altisztek és legénység tekintetében. Összegezés. Megosztás tengerészet és hadsereg között.

von Schröder.

Erre a napiparancsra Wilde dr. tábori rabbi a következő felterjesztést intézte:

GRAND RESTAURANT

NEIGER

TERÉZ-KÖRUT

Magyarország legelőkelőbb kóser étterme, polgári árak, kitűnő konyha, elsőrangú italok. Naponta paprikáshal Külön termék

A IV. hadsereg főparancsnokságának
tábori rabbija 747/18. szám.
Főhadiszállás, 1918. IV/2.

Öexcellenciájának,
a parancsnokló Admirális Úrnak.
Excellenciádhoz a következő aláza-
tos kérelmet bátorkodom előterjeszteni.
A tengerész-hadtest március 13-iki
napiparancsában elrendelték, hogy a
zsidókat háborus beosztásuk szerint
összeszámlálják. Amennyiben ez a
számlálás csupán zsidókra vonatkozik,
ugy lehetséges — bizonyos előzmények
után valószínű is — hogy a zsidó val-
lású katonákra igen lesújtó hatással
lesz.

**A vallási hovatartozandóság a
katonai beosztással semmi közvet-
len kapcsolatban nincsen.**

Ebben a kérdésben számbajöhetnek a
hivatás, műveltségi fok, születési hely,
idegen nyelvek ismerete, békebeli elő-
léptetések stb. adatai. Egy statisztiká-
nak célja lehet foglalkozni a kereske-
dők, iparosok, tisztviselők, városi és
vidéki lakosság és alsóbb iskolákat
végzetek, békében vagy háboruban
kiképzettek stb. számadataival. A val-
lásnak legfeljebb másodrendű szerepe
lehet. Amennyiben azonban a vallás is
figyelembe vétetnék, úgy az ilyen
számlálásnak a protestánsokra, katho-
likusokra és kitértekre is ki kellene
terjednie.

**Ha azonban külön kiemelik a
zsidókat, akik a tengerész had-
testben amúgy is csekély szám-
mal vannak, úgy ez megtevesztés-
re adhat okot és könnyen félre-
értésekre vezethet.**

Ennélfogva alázatosan kérem Excel-
lenciádat, kegyeskedjék

**az elrendelt számlálást beszüntetni,
amennyiben már megtörtént volna,
odahatni, hogy ez meg ne ismétlődjék.**

Dr. Wilde,

a IV. hadsereg főparancsnokságához
beosztott tábori pap.

Az admirális erre a felterjesztésre a
következő választ küldötte:
Tengerészhadtest.

Főparancsnokság 624. II. B. sz.

Főhadiszállás, 1918. IV/2.

747/18. számú iratára értesitem Fő-
tisztelendőségedet, hogy a kérdéses
megállapítások katonai célt szolgálnak
és így nincs semmi okom, hogy azok
megváltoztatása iránt intézkedjem.

Egyébként

**a beérkezett adatokból kitűnt, hogy
a zsidó valláshoz tartozó katonák
az ellenséggel szemben megtették
kötelességüket**

és ennek megfelelően kitüntetésben is
részesültek.

von Schröder

admirális

a tengerészhadtest főparancsnoka.

A zsidó-számlálás titkaiba legmélyebb
bepillantást enged a következő akta.

A XIII-as hadsereg főparancsnokság
95851. II. B. szám alatt Stuttgartban, 1916
november 30-án a következő *titkos uta-
sítást* adta ki:

A főparancsnok helyettese által 1916
október 29-én 83203. II. B. szám alatt

benyújtott kimutatások szerint meg-
állapítható, hogy

**a zsidó katonák száma sem álta-
lánosságban, sem a várórségben sem-
miféle aránytalanságban nincsen a
más valláshoz tartozó katonák
számával.**

A főparancsnokot helyettesítő tábor-
nok Öexcellenciája ennélfogva kije-
lentette, hogy semmiképpen sem felel
meg az ő szándékainak, hogy ezeket a
katonákat eddigi állásaikból csupán
csak azért távolítsák el, mert zsidók.
Az ilyen intézkedéseket csak tárgyi

okok indokolhatják, u. m. hadiszolgá-
latra való alkalmasság, stb. De még
ebben az esetben is a legteljesebb
igazság elve szerint és vallásra való te-
kintet nélkül kell eljárni.

Hummel.

Ennek a legutóbbi titkos intézkedésnek
a magyarázata nem lehet más, mint hogy
**már a háború alatt is bizonyos
forrásokból vádaskodások történtek
a zsidó katonák ellen,**

akiket várakból és egyéb szilárd állások-
ból ilyen módon akartak kevésbé bizton-
ságos helyekre juttatni.

G Y Ö N G Y S Z E M E K V TALMUDBÓL ÉS A MIDRASBÓL

Irja: Szabolesi Lajos

Mindennek, amit az első hat nap alatt
teremtett az Ur, mindennek meghagyta,
hogy segítsék Izraelt.

A tengernek, hogy váljon ketté, mikor
a fáradt zsidó nép partjához ér.

A Napnak, hogy álljon meg futó pá-
lyáján, mikor Józua int neki Gibeon-
ban.

A hollóknak, hogy táplálják Illés pró-
fétát szomorú barlangjában.

A tűznek, hogy meg ne bántás a há-
rom zsidó ifjút a lángoló üstben.

Az oroszánoknak, hogy óvják és vé-
delmezzék Dánielt.

Az égnek, hogy nyiljon meg, ha Eze-
kiel tündöklő próféta szeme látományért
ostromolja.

... És a tenger, az ég, a tűz nem is
bántotta Izraelt. A természet védte és
óvta a szenvedő, szomorú népet. Az
oroszlánok kimélték a prófétákat. Csak
az ember, az ember, a teremtés disze
tört ránk törrel és gyilkokkal, máglyával
és karddal, kinpaddal és örök gyűlölet
tel.

Chanina ben Teradon szent teste ki-
hamvadt a római máglyán. A százados
oda fordult a zsidókhoz, akik könnyezve
állották körül a martir tüzes ravatalát:

— Zsidók! — mondotta. — Láttátok,
mi történt. Most pedig menjetek nyugod-
tan haza és... felejtsetek.

Vigyázz asszonyodra, hogy ne járjon
künn az utcán és piacon. Az ő helye a
házban van. Mert Dina szerencsétlensége
azzal kezdődött, hogy Jákob leánya
egyedül ment ki az utcára és ott meg-
látták az éhes, az idegen szemek.

Ne számítsatok előre és ne bizzatok
napjaitokban és ne beszéljete sokat a
jövőről...

Simon ben Chalafta paszitan volt egy-
kor és az újszülött gyermek apja öbor-
ral köszöntötte a mestert. — Hétféves
nemes bor ez! — kiáltotta. — Ittam be-
löle esküvőmön, most iszom belőle gyer-
mekem paszítáján és legközelebb majd
az ő esküvőjén nyulunk hozzá. Üritsünk
hát serleget a fiam lakodalmára.

És már éjjel volt, mikor Simon ben
Chalafta eltávozott a vidám körből...

Az országúton azonban hirtelen egy
fekete alakkal találkozott a hóban. Meg-

ismerte a holdvilágnál. A halál angyala
volt.

— Hová mégy, Isten szolgája? —
kérdte a mester.

— Egy gyermekért megyek, rabbi.

— Oda, ahonnan...

— Igen, oda megyek, ahonnan Te ép-
pen most jössz.

A rabbi lehajtotta fejét. És a halál an-
gyala nevetett.

— Miért nevetesz? — kérdezte fájdal-
masan a rabbi.

— Rajtatok nevetek, bohó emberek,
akik ittatok most a jövőre és koccintot-
tatok eljövendő évekre, mikor nálam
már itt volt az Ur parancsa, hogy el-
menjek azért a szegény kis lélekért...

(„Vajelech“ szakaszához írt midrasokból,
melyek mind csodás halál-legendák és az
elmúlás poézisének örökszép gyűjteménye.)

Olyan gyermek, aki a börtönben szü-
letett: szabad. Csak az anyja volt bűnös;
de ő nem lehet fogoly: a szülője vét-
kéért.

... Mi mindannyian börtönben szület-
tünk, ott született apánk is és anyánk
is. És gyermekeink is ott fognak szü-
letni. Pedig a mi népünk nem vétkezett
és a mi őseink ártatlanok voltak. És nek-
ünk jogunk volna a szabadsághoz és
Róma csak azért zárt el bennünket, mert
szabadságra vágyott a lelkünk.

Igy szólt az Ur:

Az Én nevémet nem ismeri senki. Az
Én Nevémet ki nem ejtheti senki. Én
eltitkoltam Nevémet az emberek elől.
Nem akartam, hogy tudjatok róla, nem
akartam, hogy éljetek Vele, nem akar-
tam, hogy ajkatokra vehessétek. Mert
látom, hogy az Én Nevemben, melyet
nem ismertek igazában, már mennyi
vért ontottatok és mennyi rosszat tette-
tek a földön...

(Koheleth-Rabba III. 11.)

M O H A I

A G N E S

természetes szénsavas ásványvíz.
Minden vendéglőben, kávéházban.
½ liter 4000 korona.

Prohászka püspök Lebovits főrabbihoz

Dr. Lebovits József baranyamágócsi kerületi főrabbi szerkesztésében érdekes és nagyjelentőségű munka van sajtó alatt. A mű szerényen hangzó címe „Zsidó Hitéleti Lexikon“, de az eddig megjelent ivék tartalma arról tanuskodik, hogy a készülő mű több, mint a zsidó vallás hitelveinek és tantételeinek lexikális összegyűjtése és egybefoglalása; valóságos törvénytára lesz ez a munka a zsidó hitéletnek, magyar nyelvű Sulchan Aruch. Erre a munkára valóban komoly szükség van nemcsak azért, hogy

a máshitűek a sok hamisítvány és ponyva-féremű után végre hitelesen megtudják, hogy mit tanít a zsidó vallás,

hanem haszonnal és épüléssel forgathatják ezt a könyvet azok a zsidók is, kik előtt a hitélet törvényei eddig ismeretlenek voltak. A tudós szerkesztő, aki saját anyagi eszközeivel és előfizetőire támaszkodva adja ki ezt a mai időkben igen költséges munkát, nem téveszti szem elől annak magasabb hivatását sem s az eddig megjelent ivéket a keresztény felekezetek számos papjának is megküldötte. A beérkezett válaszok valamennyien arról tanuskodnak, hogy a zsidóság tanainak ez a népszerű ismertetése sok keresztény

olvasónál eddigi ismereteik revízióját vonta maga után. A beérkezett levelekből leközöljük Prohászka Ottokár válaszát, amely így szól:

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr! Köszönöm az irántam való jóindulatát és a két ivet. Isten áldását kívánom.

Székesfehérvár, 1926 IV/23.

Prohászka Ottokár.

Ha Székesfehérvár nagynevű püspöke a zsidóság hitelveit már korábban alapos tanulmány tárgyává tette volna, akkor

bizonyára másképpen értelmezte volna évek előtt a zsidóság tanítását a felebaráti szeretetről.

Kayel István felsőiregi református lelkész leveléből a következőket közöljük: „Nekünk

a talmudból azok a kivonatok juthattak rémolesón a kezünkbe, amelyek az élet csunya oldalaira vannak vonatkozással.

És semmit a pozitív szépből nem adtak és nem is akartak adni ... Igen,

van a zsidóságnak pozitívuma, ezt mind felsorakoztatni, igenis: itt az ideje ...“

A BOROSZLÓI VÉRVÁD

(Az Egyenlőség berlini tudósítójától.) A zsidóhittű német polgárok központi egyesülete (Centralverein) a múlt héten méreteiben impozáns gyűlésen foglalt erőteljes állást azokkal a lelkiismeretlen, bűnös elemekkel szemben, amelyek

a rituális gyilkosság aljas vádját jónak látják a politika demagóg jelszavai közé vetni

és hitvány pártcéljaik javára kihasználai. A terem több mint ezer főnyi hallgatóság töltötte meg és sokan távoztak el a gyűléstől anélkül, hogy a zsúfolt gyűlésen helyet kap-

hattak volna. Az előadó, Ernst Moering keresztény teológus hivatkozott

a Boroszlóban elkövetett gyilkosságra, amelynek tettesét nem sikerült kinyomozni.

Erre egy szenzációkat hajhászó fajvédő lap, mivel utóbb egy zsidó háziszolga vízbe ölte magát,

főleleventette a rituális gyilkosság mezejét.

Érthetetlen — mondotta az előadó —, hogy Szilézia vezető organuma, a német-nemzeti

„Schlesische Zeitung“ átvette ezt a híresztelést s nem utasította erélyesen vissza, amint hogy akadhattak újságírók, akik tovább rágódtak ezen a megdöbbentő, szemérmetlen hazugságon.

A zsidó vallás évezredek óta tilalmazza az állati vér élvezetét: mennyivel inkább áll ez az emberi vére,

hiszen a zsidó vallás ősi parancsa a „Ne ölj!“. Szomorú, hogy a XX. században az elvakult gyűlölet még ily irtóztató fegyverekkel akar küzdeni embertelen céljaiért! Bernard Shaw egy szellemes mondásában utalt arra, hogy a modern kor époly hiszékeny, mint a középkor, csak hiszékenysége más dolgokra irányul. A logika arculesapása, ha

a fajvédők azt mondják, hogy a zsidóság Németország elpusztítására tör és azzal vádolják Rathenaut, hogy háza homlokzatára rajzoltatta a föld hatalmasainak levágott fejét...

Ezzel az örülléssel szemben a józan észnek nincs mit tennie!

Moering ezután kifejtette, hogy keresztény létére

a hit, morál és szellem nevében küzd az antiszemitizmus ellen.

A következőket

fajvédők a kereszténységet is támadják azért, mert eredete a zsidóságban gyökerezik,

lenézik az ó-testamentumot, holott a kereszténység alapjainak ez a leghatalmasabb dokumentuma.

A zajos tetszéssel fogadott szónoklat után

Warnecka katolikus plébános beszélt. Utólatát fejezte ki a vallási antiszemitizmus ellen

s kijelentette, hogy

a katolikus egyház mélyen elítéli minden zsidógyűlöletet.

Végül dr. Salomonski rabbi hangsúlyozta, hogy a zsidó vallás öntölte először törvénybe a felebaráti szeretet dogmáját.

Ha minden agyba beköltözne az emberi felvilágosodás szelleme, akkor egyszerre véget lehetne vetni minden konok és bűz vérvádmésének.

A gyűlés ezután egyhangulag elfogadott határozati javaslatában tiltakozott a vérvád és mindenféle való terjesztése ellen.

A legszebb zsidó történetek

A költő leánya

Juda Halévi, a zsidó költők királya, akinek fejére az Isten diadémja szállott alá, éjfélnap arra szentelt, hogy az Úr diámságát dalolja meg édes versekben. Alig hajította le fejét pihenőre a késő éjszaka, már ott énekelték ablakán a vidám madarak és hangos föltyszóval invitálták versenyre és Juda Halévi nyomban odatelepedett asztalához, előtte a halvány pergament és rólla, rólla a belüket. A héber ábécé belüli meglevenediek, ezer színben tündököltek, a verssorok zuhogó ritmusában ott dobogott a költő szíve és belőlük sugárzó fényben támadt fel Isten diámsága ...

Volt Juda Halévinek egy gyönyörű kánya, akinek szépségéről messze földeken is beszéltek. A költő gazdag is volt és sok száz ifju boldog lett volna, ha Juda Halévi neki adja leányát, de a poeta, bármennyire sürgette is felesége, hallani sem akart arról, hogy gyermekétől hamar meg-

váljon. De az asszony csak nem hagyta nyugton.

— Mire vársz még? Nézd, a városban egyre-másra férjhez mennek a hajadonok, pedig egyik sem vetekedhetik a mi lányunkkal! Pártában akarod hagyni, hogy ujjal mulogassanak rá, mint akinek nem akad kérése ...

Juda Halévi fölemelte fejét a pergamentről és mosolyogva legyintett a kezével.

— Az ilyen szép és okos gyermeket nem kell féltetni. Eljön az, akit az Isten rendelt neki ... Hadd maradjon még itthon, hadd gyönyörködjem benne ... Hiszen ha elviszik hazulról, már alig lesz a mi lányunk ...

Az asszony azonban nem hagyta békén. Egyre kérte, zaklatta, ostromolta az urát, úgy hogy egyszer Juda Halévi kijött a sodrából, felugrott és megesküdött, hogy a lányt a legelső embernek adja, aki átlépi háza küszöbét.

Feszült, izgatott órák következtek most. Anya és lánya reszketve várták a kapu nyitkorgását. Sokáig csönd volt Juda Halévi portóján, mikor egyszerre lompa kopogás verte fel az utcát. A kilincs is megcsörrent s a küszöbön poros, toldott-foldott köpönyegben, bezontos arccal egy idegen koldus állított be. Az asszony elsápadt a különös vándor látására, észébe jutott férje esküje és féltő kézzel ölelte magához lányát. Az idegen is fölnézett most az emeletre. Anya és lánya két félénk madárként bujtak össze. De a vendég, amikor a szép, fekete szemű, fehér arcú lányt meglátta, egyszerre kiegyenesedett és tekintetében anyai méltóság, anynyi tűz volt, hogy szinte mágneses erővel vont a magára a lány nézését.

Halévi felesége lesietett a koldushoz. Ez megint lesütötte szemét, néhány szót dadogott s az asszony kétségbeesett arra a gondolatra, hogy ez a rongyos és tudatlan

ember lesz a veje. Pedig a vándor *Ibn Ezra* volt: tudós, költő, Izrael büszkesége . . .

Az asszony kétségbeesve futott be Halévihez.

— Átkozott volt a fogadásod! Nézd, ki vetődött be a házunkba! . . . Ostoba, földhözragadt zsidó! . . . És ez vegye el a lányunkat? . . . Drága uram, hol volt az eszed, mikor megesküdtél? . . .

Juda Halévi esőndesen felelt:

— Az Ur bölcs és jó. Ha így akarta, akkor helyesen cselekedett . . . De meglátod, bárki legyen is az idegen, én oktatni fogom a szentírásban és nagygyá teszem a nevét.

Juda Halévi kilépett az udvarra. Ott állott még *Ibn Ezra*. Szeme az ablakot kémlelte, ahonnan már eltűnt a lány karsu alakja. Ahogy meglátta a költőt, mélyen meghajolt előtte.

A költőkirály maga is megdöbben, amikor jövendőbeli vejére nézett. A hosszú utpora szürkélt kopott saruján, ruhája rongyos volt, mint az utszéi esavargóé. A szemébe is alig lehetett nézni, úgy kerülté Juda Halévi tekintetét.

Az apa kérdezősködésére *Ibn Ezra* megint csak bizonytalan, majdnem értelmetlen választ adott, nevét nem árulta el és csak nagy vártatva mutatott hajlandóságot arra, hogy a költő tanítványává szegődjék.

A napok gyorsan multak és *Ibn Ezra*, aki látszólag lassan-lassan haladt előre az Irás tudományában, sokszor nézegetett föl az emeleti ablakra, amely mögött pár pillanatra feltűnt a fiatal lány alakja . . . Ilyenkor a lány is kedves mosollyal köszöntötte és mintha minden ilyen mosoly újabb bátorságot öntött volna a rongyos vándor szívébe . . .

Egyszer azután Juda Halévi késő éjszakáig bent maradt szobájában. Elfeledkezett mindenről. családjáról, estebédjéről, a költői ihlet szállta meg lelkét és éppen leggyönyörűbb alkotásán dolgozott. Az ábécé betűi villámgyorsan találták meg tökéletes és halhatatlan verses képeket, de egyszerre a költő megállott. A „rés“ betűnél megakadt. Küzdött emlékeivel, tudásával, gondolataival, de nem talált méltó helyet, mely versébe bele illett volna. Feje már lecsuklott a pergamenre, de ha az álmoság erőlt akart venni rajta, megint csak felugrott. Felesége már sokszor bekopogott az ajtón és sürgető szóval unszolta, jöjjön vacsorázni, de Juda Halévi meg sem mozdult.

Ibn Ezra kopogott most be hozzá.

— Mi az, mesterem, hol késel a sötét éjszakában? . . . Talán az Irás valamelyik nehéz helyén akadtál fenn?

Juda Halévi gunyosan kiáltott vissza:

— Ne ártsd magadat szent dolgokba, együgyű idegen! . . .

Ibn Ezra nem nyugodott bele az elutasító válaszbba. Visszatért az ebédlőbe és arra kérte az asszonyt, hozza el férje pergamenjét. Az asszony is gunyos szemmel mérte végig a vakmerőt, de *Ibn Ezra* olyan gyöngéd szóval kérlette, hogy nem tudta kívánságát megtagadni.

Egy perc múlva az asszony visszatért a pergamenrel. *Ibn Ezra* mohó kézzel nyitotta föl a tekercset, gyorsan tollat ragadott és kijavította a vers egy-két apró bottlását, a riméket csengőbbekre hangolta és mikor a kérdéses „rés“ betűhöz érkezett, oly tökéletes dallamos sort hevenyészelt utána, hogy Halévi, aki észrevétlenül hátamögé lopód-

zott, maga is diadalmas ujjongásba tört ki.

— Te nem lehetsz más, mint *Ibn Ezra*!

— rivallt rá diadalmasan és magához szorította a poétát, költészetének, tudásának méltó versenytársát. Az asszony maga is áhítatos arccal nézett föl a vándorra, a koldusra, akinek szemében már ő is látta csil-

logni a tudás, a tehetség, a kiválasztottság égi szikráját . . .

A fiatal lány boldogan nyujtotta kezét a koldusnak, akinek álarca most lehullott, hiszen *Ibn Ezra* állott előtte, a költők költője, a bölcsök bölcsé, akinek dalait szerle énekeltek már a napsütötte Délen . . .

„Vázsonyi Diák-Otthon“ Pécsen

Látogatás Vázsonyi Vilmosnénál

A nemes egyszerűségében izléses Bulyovszky-utcai otthonban kerestük fel Vázsonyi Vilmosnét. Az egyik szobában magas lánggal égő gyertyák tompítják a déli órák verőfényét, színévesztelt szürkeségbe burkolva a szoba burzsalát s előttünk áll sápadtan, a fájdalomtól összetörve, talpig feketében a gyászoló kegyelmes asszony.

Elmondjuk, hogy — mint az „Egyenlőség“ megírta — Pécs város számottevő zsidósága és az ott, az ország legkülönbözőbb helyeiről összegyűlt egyetemi hallgatók régóta szükségét érezték annak, hogy a tanulni vágyó zsidó fiuknak és leányoknak tiszta, meleg, kedves otthon álljon rendelkezésére az egészségét veszélyeztető, zugszállodák cdui helyett. Egy éve elhatároztuk, hogy gyűjtést indítunk a szerény könyvtárral felszerelendő s néhány ágygal ellátandó „Otthon“-hoz szükséges pénzalap megszerzésére. Megemlítjük, hogy mióta Szabolcsi főszerkesztő ur jóvoltából az „Egyenlőség“ hasábjain is szóhoz juthatunk, láthatólag az egész ország zsidó közvéleménye szívesen fordul felénk.

Bejelentellük végül, hogy a létesítendő zsidó diákotthont Istenben boldogult, nagynevű férjéről, a magyar zsidóság büszkeségéről óhajtuk elnevezni s reméljük, hogy ehhez megnyerjük a kegyelmes asszony beleegyezését.

Az elérzékenyülés könnyei csillannak meg szemciben.

— Mennyire fáj, — mondja — és mégis azt kell mondanom, örvendek, hogy boldogult férjem nevét viseli felállítandó otthonuk. Maguk tudják, hogy az elmúlt félévszázad alatt a magyar zsidóságért mennyi mindent tett szegény férjem. Az egyetemi hallgatók sorsa mindig egyik legfőbb gondja volt, ahol tehette, segített önökön. Adta volna az Uristen, hogy most is közötlünk lehetne, nemesebb, igazabb, atyaiabb pártfogót aligha találhattak volna. Jól esik, hogy emléket kegyelettel őrzik s őrizzék is. Nekem már nem lehet más életcélom, minthogy emléket ápoljam s igyekezzem azt a munkát erőmhöz képest folytatni, amit boldogult jó uramnak az Isten befejezni nem engedett.

Megindultan feleltük:

— A magyar zsidó egyetemi hallgatók érzik, milyen kevésbé képesek leróni hátlájukat és kegyeletüket nagy halottjukkal szemben. A nevét hagyta ránk örökségül, azt a diszes nevet, mely szeretettel jelent, mely hitet, reménykedést nyújt, jobb napok eljövételét hirdeli; egy nagy magyar zsidó férfiú törhetetlen munká- és akaraterejét jelképezi nekünk e név, mely mintaképül szolgáljon a majdan felállítandó otthonunkban hajlékot lelő zsidó ifjuságnak.

Megilletődötten mondotta Vázsonyiné bucsuzásunkkor:

— Kívánom, adjon az Isten erőt szép céljaik mihamarabbi eléréséhez. Én hiszek benne s szívesen leszek mindenben segítségükre!

Magyar Zsidó Testvéreink! Komoly kéréssel fordul hozzátok a pécsi egyetemen küzdve szenvedő, szegénysorsu fiad, leányod, testvéred! Álljatok mellénk mindannyian! Segítetek a legnagyobb magyar zsidó államférfi diszes nevét viselő „Diák-Otthon“ alapkövét elhelyezni. Adjatok módot gyermekeiteknek a magyar zsidóság egyik legerősebb várának felépítéséhez, a munka, a tudomány szentélyének, a „Vázsonyi Diák-Otthon“ megnyitásához.

A pécsi zsidó diákok.

Dr. Rothschild Samuné

A régi nagyszonyok közül való volt. Aki csak egyszer is beszélt vele, arra felejtetetlenül hatott lényének kedvessége, szellemének finom bája és emlékezett rá sokáig, mint ahogyan emlékezik a lelkünk egy ritka szépségű virágra.

Régi kanizsai családból származott, Goldmann Samunak, a nagytudású és költői lelkületű zsidó kántornak volt méltó leánya. Igazi zsidó szívet tudta letörölni a szenvedés könnyeit, tudott ünnepi örömet várni az inség szomorú hajlékaiba. Felejtetetlen lesz, mint örült, amikor hideg tében didergő, éhségtől sápadt kis iskolásgyermekeket juttatott meleg hajlékhoz, tápláló eledelhez. Az elsők között volt, kik a fővárosi gyermekek vidéken való nyaraltatásának eszméjét szeretettel felkarolták. Szószólója volt a külföldön tanuló szegény diákoknak és élénk figyelemmel kísért minden országos érdekű vallásos és emberbaráti mozgalmat. A szeretet munkásságának hivatott harcosa volt dr. Rothschild Samuné Goldmann Judit. Mint a Nagykanizsai Izraelita Jótékony Nőegylet elnöknője, kora reggeltől késő estig fáradhatatlanul, önmegtartóval dolgozott szegényei érdekében. Vigasztalta a sebzett szívűeket, támogatta a lankadókat. Az inséges, aki ajtaján kopogott, nem távozott soha üres kézzel. Adni tudott a nagy lelkeknek avval a csodálatos finomságával, mely nem kergeti a pirt arcunkba.

Őszinte szívet, mélységes fájdalommal teszem le én is, kire napfényként sugárzott végtelen jósága és szeretete, e néhány sorban a soha el nem múló hála fájdalmas kegyeletű virágszálát korai sirjára.

Dr. Winkler Ernőné Munkácsi Noémi.

Saját készítésű

NŐI FONOTT (bacsior) CIPŐK
nagy választékban 195.000 K

Eladás nagyban is. Vidéki megrendelések utánvétellel.

GullWer Cipőház Rákóczi-ut 1

Világnyelvek

(angol, francia, Fordítások német, olasz)

Rose nyelviskola

Vámház-körut 9. 1. emelet

»Mikor majd valláskülönbség, rang- és osztálykülönbség nélkül mindenki összefog a honban..«

Érdi Krausz Simon az eljövendő Magyarországról

A Mikéfe június 29-én tartotta közgyűlését. Érdi Krausz Simon elnök betegsége folytán nem jelenhetett meg a közgyűlésen és Klein Gyuláné elnökasszonyhoz intézett következő szép levélben mentette ki távollmaradását:

Mélyen tisztelt Elnöktársam!

Legyen szives a t. Közgyűlés előtt engem kimenteni. Betegségem nem engedi, hogy bármiféle emóciónak, még ha azok rám nézve kedves lelki emóciók is, kitegyem magamat. És minthogy beszélni nem tudnék azokhoz, akiket annyira szeretek, ez uton kívánom csak elküldeni ragaszkodásomnak és intézményünkhöz való hűségemnek tanuságtételét.

Ez alkalommal szeretném köszönteni elsősorban annak emlékét, akiről mindazon helyeken, ahol zsidó vallásu magyarok összegyűlnek, emlékezni kell, elmélyedve az ő lelkében, erőt merítve az ő hithűségéből, ragyogó példaként nézve az ő hazafiságát, az ő emberszeretetét, amely leguralkodóbb vonása volt, önzetlenségét, amellyel magát a köznek áldozta, —

Vázsonyi Vilmost szeretném köszönteni, haló porában is

mindig közöttünk élő emlékezetében.

A mi intézményünk közgyűlési napján hadd állapítsuk meg örömmel, hogy nem élték azok hiába, akik a szépet és ma-

gasztosát keresték, akiknek gyönyörűsége embertársaiknak boldogulásából táplálkozik, akiknek értékes köre teremtette meg azt a lehetőséget, hogy *annyi ifjúból neveljünk hasznos, értékes polgárt a hazának*, akinek mindegyike a haladásnak, a munkának és a fejlődésnek szolgálatában

jelöli azt az utat, amelyen Magyarország ifjúságának haladnia kell,

adja azt a fundamentumot, amelyen

épül az újból eljövendő „mi” Magyarországnak: a szeretet és megértés országa.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy ha súlyos anyagi gondok közepette is és a társadalomnak még létező nehéz küzdelmeiben, azonban derengeni látjuk azt az időt, amelyet hő imával eljövendőnek könyörgünk az Urtól,

amikor majd valláskülönbség, rang- és osztálykülönbség nélkül mindenki összefog a honban,

hogy ismét mindenütt büszkén hirdessük, hogy magyarok vagyunk.

Ha köszöntik az ifjúságot, mondjanak üdvözlésükhöz egy az én szívemből jövő jó szót is.

Igaz baráti szeretettel:
Krausz Simon.

Nem akarjuk megkérdezni, hogy miért. Azután sorjában következnek:

Asztalossegéd leánya, ötven testvérek. Középiskolai igazgató leánykája, négyen testvérek. Nyugdíjazott postafőfelügyelő leánya, állami tisztviselők gyermekei,

akik nélkülözések között, szegénységben élnek s akiket szülők nem tudnak nyaralásra küldeni. Most négy hétre elmennek. Az Izr. Szünidei Gyermektelep küldi őket nyaralásra. Egy csoport Nógrádmegyébe, Diósjenőre kerül, egy csoport pedig a Balatón mellé, Balatonboglárra. Mintegy

nyolcszáz leány- és fiúgyermeket küld üdülésre az Izr. Szünidei Gyermektelep-egyesület.

Teljes ellátást, szigorú rituális kosztot kapnak a kicsinyek. Még nyári ruhát is adnak annak, aki rászorul. Négy hét elteltével azután jó arcszínben, meghizva, üdén térnek vissza a fővárosba.

Tisztelettel értesitem a hittestvéreket, hogy
Schlesinger orih. כשר vendéglőm,
VI, Vilmoscsászár-ut 19
megszűnt.
Tisztelettel
Schlesinger Jakab

Kivételes alkalom!

Nagy maradékvásár két hétig

Angol divatkelmék, férfi ruhavásznak, női divatkelmék, damasztárak stb.

nagybaní árnál lényegesen olcsóbban!

Kiváló minőségű férfiruhakelme méterje
275.000 K helyett **175.000 K**
220.000 „ „ **115.000 „**

Gráf textilnagykeresked
V., Erzsébet-tér 1. szám.

Sápadtarcu szegény leánykák, akiket nyaralásra küld az Izr. Szünidei Gyermektelep

A pesti izr. hitközség sputcai polgári leányiskolájának tornaterme előtt sápadtarcu leánygyermek állnak sorban. Néhánynak arca piros, de nem az egészségtől, hanem az izgalomtól. Orvosi vizsgálatra várakoznak szülők kíséretében, holnap utaznak Diósjenőre, jó hegyi levegőre, az *Izraelita Szünidei Gyermektelep Egyesület jóvoltából.*

A bizottság tagjai bevonulnak, az izgalom a kicsinyek között a tetőfokra hág. Hosszu asztalnál ülnek a bizottsági tagok: Fejér Gyula, dr. Grauer Vilmos, Reisz Dávid, Erdős József, Bleier Armin, Bermann Jakab; dr. Temesváry Rezső és dr. Königsberg Lea főorvosok. Az orvosok előtt szublimátos vízben gégevizsgáló kanál. Minden gyermek legelőbb orvosi vizsgálatra kerül, azután törzslapjával jelentkezik Galambos Jenő hitk. tanácsosnál.

A törzslapok, amit a kicsinyek szorongatnak, rávilágítanak a zsidó nyomorra.

*

Egy sápadtarcu, szegényesen öltözött kisleány kerül a bizottság elé. Reszkető kezekkel teszi le törzslapját az asztalra. A törzslap adataiból kiderül, hogy a kisleánynak még *nyolc testvére van.*

A kilenc gyermek közül hármat visz üdülésre a Szünidei Gyermektelep.

Cipőfelsőrészkesztő kis leánykája jön az

izgalomtól remegve a bizottság elé.

Hét testvére van, akik közül öt felnőtt. Négy munkanélküli. Az atyjuk is...

A legnagyobb nyomorban él a család. A kisleány, akit másnap négyheli üdülésre visznek el, boldogan távozik a tereméből, atyjának nyakába borul, aki az ajtóban várakozik reá.

Két fehérruhás szőkehajú kisleány járul az asztalhoz. Messziről látszik rajtuk, hogy testvérek,

ruházatukról leri a tiszta szegénység. A bizottság néhány tagja még tavalyról emlékszik a két nővére.

Fővárosi elemi iskolai tanító gyermekei, akik már az elmúlt évben is nyarallak az Izr. Gyermektelep üdülőhelyén.

Most

egymásután hadiárvaik következnek. A Joint ajánlott 26 szegénysorsu hadiárva nyaraltatásra.

Egytől egyig olyanok, akik a legteljesebb mértékben rászorulnak az üdülésre.

Egy sápadt kisleány következik.

Tizenegy éves. Hat testvére van.

Atyád foglalkozása? — kérdezzük.

— B-listás villamosvasuti tisztviselő.

Évekkel ezelőtt bocsátották el a villamos-társaságtól.

„Lehullott a mi fejünk koronája!”
Siralmak V. 16.

A Nagykanizsai Izraelita Nőegylet választmánya és minden egyes tagja porba sujtva, de a Mindenható kifürkészhetetlen akaratában alázatosan megnyugodva, bánatos szívvel adja hírül, hogy bölcs vezetője, jóságos Elnökasszonya

Öz. dr. Rothschild Samuné
Goldmann Judit

e hó 27-én elhunyt. A megboldogult hült tetemeit f. hó 29-én d. u. 4 órakor kísértük az izraelita templom udvarából örök nyugalomra.

Özvegyek gyámoltója, árvák és az inséges gyermekek védelmezője volt. Kenyeret szegett az éhezőnek, a buzdosó szegénynek hajlékolt adott, belakarta a ruhátlant, szépséges lelke kincseivel vigasztalta a megtört szívűket.

Lelked napsugara elszállott tőlünk és mi itt maradtunk gyászos sötétségben.

Nagykanizsán, 1926 június hó.

„Adonáj, Te adtad s Te elvevted,
Tied az élet s a halál Tied.”

SIRKŐVEK

NAGY VÁLASZTÉKEAN LEGOLCSÓBB ÁRBAN
BOROS ÉS KOHN
Tel. J. 114-92. BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 17. (Orcy-ház)

HIREK

— **Hevesi Simon gyógyulása.** Dr. Hevesi Simont, a pesti zsidóság közszeretelét és nagyrabecsülését övezte főpapját, tudvalevően a múlt héten megoperálták a Szeretetházban. Állapota azóta, mint örömmel jelenthetjük, örvendetesen javul, fűbántalmait szinte teljességgel megszűntek és a napokban már el is hagyja a szanatóriumot. Betegsége folyamán valóságos zarándoklás folyt betegágyához, a magyar zsidóság kitünőségei: rabbik, hitközségi elnökök, a különböző zsidó társadalmi, kulturális és jótékonyági intézmények vezetői szeretettel érdeklődtek állapota iránt és valósággal virágerdővé varázsolták betegszobáját. Gyógyulásának híre bizonyára osztatlan örömet fog kelteni mindenféle a zsidóság körében.

— **Elég volt!** Az egész Európaszerte haldokló és összeomló cionista mozgalom most Magyarországon próbálja fejét felütni. Hozzátehetjük, igen kevés reménnyel. Amint a német, francia, angol zsidók és a vallásos zsidóság egész világszerte már végzett ezzel a népbolondítással, éppúgy le fogja rázni magáról a magyar zsidóság is. A magyar zsidó felelős szervezetek és egyházi hatóságok, mint

Fluinternátus

Sas-utca 15. Bennlakó bejáró tanulók. Jó ellátás, gondos nevelés, sikeres tanítás, jutányos díjak.

Magántanfolyamok is.

Mi a titka a párisi szép nők úde fiatalos arcbőrének?

A világhírű francia

ORADO

Produit Radio-Activ

Ezen radiumtartalmú arcápoló-krém az arcbőrre teljes elnyerésére minden arcbőrre kiváló hatású van. Kétféle: az arcon lévő és szemalatti ráncoknál. A mitesszereket eltávolítja, a nyílított pórusokat összehúzza. Az arcbőrnek állandó, tiszta úde színt ad. Teljesen ártalmatlan és reakciója nincs.

Készítik:

a Laboratoires des Grandes Scientifiques Paris.

Ára 120.000 kor.

Használata egyszerű, utasítás mellékelve. Kapható minden gyógyszertár, drogeria és illatszertárban. Vidékre utasítást mellett szállít.

ORADO magyarországi vezetőképviselete: Balczon József Budapest, József-körút 13. Főosztály: TÖRÖK-PATIKÁ, Király-utca 12.

Butor 10 havi részletre

20 százalékos előleggel bitelképes egyéneknek a készítőnél. MÉRLET, Dohány-utca harminchét.

Szabászati és női kalapkészítő-szalonomában szabni, varrni, kalapot készíteni iparilag kiképezek. Külön-külön. Magántanulókra szabászati tankönyvem, GEIGER ETTEL, Károly-körút 10 alól áthelyezve VIII., Tavaszmező-utca 10. sz. alá.

Grün Sándor fornér- és fakeskedő

Budapest, VII., Kazinczy-utca 22.

lapunk más helyén olvasható, a legkeményebb és legszigorubb eszközökkel fogják hazánktól e mozgalmat távoltartani és nem fogják megengedni, hogy a magyar zsidóságot, mely túlélt a kurzus pusztításait, most a cionista mozgalom tegye tönkre. A kétségbeesett, utolsó rohamban, melyet a cionisták most intéznek hitközségeink és — pénztáraink ellen, minden dühük az *Egyenlőség* ellen fordul. A magyar sajtóban egészen páratlan durvasággal uszítanak és rágalmaznak és attól sem riadnak vissza, hogy *gyilkosságra bujtogassanak ellenünk*. Tettünk róla, hogy e vakmerő társaság ne folytathassa üzemeit. *Minden egyes sorukat*, mely alattomosan támad és uszít, följelentés tárgyává tettük a budapesti kir. ügyészségnél és egy Erdélyből idelopódzott politikai ügynököt, ki most hitközségeinkben „utazik“ és „gyűjt“ hetek óta, *gyilkosságra lázítás* címén külön is perbefogtunk. Az ilyen hangot és terrort nem fogják meghonosítani a magyar zsidóságban, melyet felhívunk ezúton is, hogy *egyetlen fillérrel se támogassa a cionista agitátorokat, kik beutazzák jelenleg a hitközségeket, mert ugyanezek tették tönkre Erdélyben is a magyar zsidóságot és aki őket támogatja, a magyar zsidóság pusztulását idézi elő*.

— **Nyaraljunk Mondseem!** Ezt természetesen nem a mondseei nyaralók tulajdonosai mondják, hanem a bécsi horogkeresztes újság, mely következőképen ajánlja a kies fekvésű nyaralóhelyet. „A Salzkammergutban fekvő szép nyaralóhelynek, Mondseemnek fajtisza német és keresztény képviselőtestülete van s a lakosok szintén nem akarnak zsidó nyaralóvendégeket, akik ennél fogva oda el sem mentek. A község, melynek gyógyszerháza, több orvosa, kórháza, posta és távírdahivatala, jó üzletei és vendéglői vannak, ennél fogva igen kellemes nyaralóhelyül ajánlítható *aria* nyaralók számára! Ezzel az ajánlással továbbítjuk a budapesti zsidó nyaralóknak.

— **A pozsonyi jesiva velt növendékeinek egyesülete.** A pozsonyi jesivának azon növendékei, akik a jelenlegi nagynevű Schreiber Akiba főrabbi bölcs vezetése alatt végezték ott tanulmányaikat és Pozsonyban telepedtek le, a kollégialis együttérzés, valamint a jesiva szellemének a családi és felekezeti életben való továbbfejlesztése céljából egyesületet alakítottak. Az alapszabályok kizárják az egyesületből azokat, akik cionisták vagy mizrakisták lettek. Az egyesület elnökeiül Taub Sámuel és Neuhauss Salamont választották meg, akik megköszönték a bizalmat és örömmel közölték, hogy Schreiber főrabbi minden szombaton *siur-t* szándékozik az egyesületben tartani. A közgyűlésen jelen voltak ezután Schreiber Akiba főrabbinál tisztelegtek, aki meghatóttan fogadta volt tanítványai szeretetének megnyilvánulását és arra kérte őket, hogy továbbra is ragaszkodjanak régi eszményeikhez.

— **Fellner Joel halála évfordulója.** Junius 23-án volt a nagy sátoraljanjhelyi gáon, néhai Fellner Joel főrabbi halálának első évfordulója. A hitközség talmud-tanuló hívei a „Nedórim“ traktatus befejezése alkalmából *szijum*-ot tartott, amelyen Dick rabbi az egész előjáróság és a hitközség legtekintélyesebbjeinek jelenlétében áldozott a nagy *czaddik* emlékének, majd a megboldogult fia fejezte ki a híveknek a maga és családja köszönetét önfeláldozó készségükért. Más-

nap százával zarándokoltak el a hívek *Fellner* rabbi sírjához. Szombaton *Fischer* sárvári főrabbi emlékezett a templomi istentisztelet keretében a nagy pap életéről.

— **A Mikéfé közgyűlése.** Krausz Simon máshelyt közölt levele volt a bevezetés a közgyűlésen. Klein Gyuláné társelnök megnyitó beszédjében, amelyben feltárta az egyesület súlyos anyagi helyzetét és a jövő reményességét a pártfogók lelkes áldozatkészségében látja. Az elnök tartalmas és szép beszéde után *Kertész* Ödön titkár számolt be az egyesület működéséről, kiterjeszkedve úgy az iparos-, mint a földművesképzésre, majd rámutatott a mérleg szomorú számadataira, azután a cserkészcsapat és a pályaválasztási tanácsadó működését ismertette, felsorolta az adományozókat és az egyesület jötevőit, végül kegyelettel áldozott azoknak, kik ez évben hunytak el. A kegyelettel kapcsolatban a közgyűlés határozattá emeli a nemzet nagy fiának, a magyar zsidóság büszkeségének: *Vázsonyi Vilmos emlékének megőrkítését*.

A felmentvény megadása után a tisztikart újból megválasztották és *Fellner* Leó, az egyesület fáradhatatlan, nagyérdemű ügyvezetőjének indítványára díszlagnak választják meg a pesti izr. hitközség kiváló elnökét: dr. *Léderer* Sándort, majd ifj. dr. *Fodor* Károly fejezte ki a közgyűlés elismerését a vezetésnek. Utána dr. *Soltész* Adolf szólalt fel, örömeinek adván kifejezést, hogy az egyesület állandó templomot épített. A mindvégig szép lefolyású gyűlést a páratlan agilitású társelnök: *Klein* Gyuláné lelkesítő záróbeszéde fejezte be.

— **Abrahamsohn főkantor a marienbadi templomban.** *Marienbaddól* írják nekünk, hogy *Abrahamsohn* Manó, a pesti izr. hitközség méltán népszerű főkantora, a marienbadi hitközség előjáróságának felkérésére a legutóbbi péntek esti istentiszteleten előimádkozott az ottani zsidó templomban. Gyönyörű organuma, kifogástalan énekudása és főképen a tradicionális templomi stílust megelevenítő előadó művészete általános nagy letezést és elismerést váltott ki a hallgatóságból.

— **Cionista titkos-társaság az iskolában.** A zsidó leánygimnáziumban, a hitközségnek ebben a kitünően vezetett intézetében különös szervezkedésnek nyomaira bukkantak. A VIII-ik osztály növendékei közé ismeretlen egyének becsempészték a cionista propagandát és a leányokat a cionizmus szolgálatába akarták állítani olyan szervezkedés alapján, amely a jól ismert *„titkos társaságok“* receptjét követte és titoktartási és agitációs fogadalmakkal volt egybekapcsolva. A titkos szervezkedés eljutott *Biró* Mártáig, aki *Biró* Lajos leánya és *Vésti* József unokája és szintén annak az osztálynak a növendéke. *Biró* Márta azonban kijelentette, hogy ő magyar zsidó tradíciókban nőtt fel és semmiképpen titkos társaságnak nem óhajtott tagja lenni. Ennek a tiltakozásnak nyomán pattant ki az egész ügy és *Wirth* Kálmán, az intézet kiváló igazgatója, valamint *Glücksthal* Samu dr. tanügyi előjáró azonnal erélyesen belenyúltak a diákoknak ebbe a titkos szervezkedésébe és kihirdették, hogy mindenkit, aki a jövőben bármilyen titkos akcióban részt vesz, azonnal eltávolítják a gimnáziumból. Ilyen eszközökkel dolgoznak a cionisták — az iskolai ifjuság körében...

Bizományba veszünk árukat és eladás céljából értéktárgyakat, ezekre kamatmentes előleget adunk. **BIZOMÁNYI ARUHÁZ** VII., Wesselényi-utca 1-3

— **Barmicva.** Dr. Scheiber Lajos, a pesti VIII. templomkörzet rabbija és neje, szül. Adler Mariska Sándor fiának július 10-én, szombaton, d. e. fél 8 órakor a Nagyfuvaros-utca 4. sz. a templomban lesz a barmicva-ünnepélye, melyre a szülők ez uton is meghívják baráti hiveiket. (Lakás: VIII., Kun-utca 12., III. 27.)

— **Huszonöt éve tanító.** König Géza, a szekszárdi izr. iskola tanítóját volt tanítványai és az összes szekszárdi hitközségi intézmények jun. 29-én diszközgyűlés keretében ünnepelték abból az alkalomból, hogy tanítói működésének negyedszázados fordulójához ért. Müller Albert hitk. elnökhelyettes megnyitójában a hitközség elismerését fejezte ki a jubiléum tanító és jegyzői működéséért, majd felolvastatta a megjelenésben akadályozott dr. Gulyás József hitk. elnök és a volt tanítványok meleghangú üdvözlő táviratait. Dr. Rubinstein Mátyás főrabbi, mint az iskolaszék egyházi elnöke kiemelte, hogy König Géza művészetté nemesítette a tanítói hivatást. Dr. Krón Ferenc Chevra-elnök a jubiléum, mint előkelő papi-család sarját, a hagyományhű nevelés terén elért sikereit üdvözlötte. Mautner Gyuláné, az ünnepelt legelső szekszárdi tanítványa köszöntötte ezután König Gézát, aki meghatottan köszönte meg az ünnepelést és ígérte, hogy miként a múltban, a jövőben sem fogja hivatalnak tekinteni a tanítói állást, hanem eszményi hivatásnak. A jubileum alkalmából tanítványai értékes ajándékkal lepték meg az ünnepelt tanítót.

— **Hatmillió az Omike gyermeknyaraltatására.** Nagyságos dr. Szabolcsi Lajos urnak, Budapest. E hó elején gyűlést indítottunk az Omike gyermeknyaraltatás céljára, jóllehet hitestvéreink között. A gyűlés eredménye 6 millió korona volt, mely összeget e hó 7-ikén beküldöttem az Omike gyermeknyaraltatási bizottságának vezetőségéhez. Ma kaptam utólag százezer koronát e nemes célra, mely összeget mai postával b. lapja címére azon kérelemmel küldöm, kegyeskedjék azt a bizottsághoz juttatni és soraimat b. lapjában leközzölni. Hálás köszönetemet nyilvánítva, Hódmezővásárhely, 1926. jun. 20. tisztelettel vagyok dr. Blayer Antalné, az izr. nőegylet elnöke.

— **Az Izraelita Szünidei Gyermektelep Egyesület** e hó elején indította utnak júliusi gyermekcsoportjait és pedig 300 leányt Balatonboglárra és Diósjenőre. Augusztus hóra pedig 300 fiú van előjegyzésben. A gyermekek teljes 4 hélig lesznek az egyesület telepein, hol gondozásban és az egyesület költségén teljes ellátásban is részesülnek. Azért az egyesület ezúton fordul a nemesszívú emberbarátokhoz, hogy adományaikkal a gyermekek ellátásához szükséges kiadásokhoz hozzájárulni és ezzel a kis eszenévész gyermekeknek zavartalan ellátását lehetővé tenni szíveskedjenek. Adományok küldhetők a Magyar Általános Hitelbank központjához vagy Erzsébetvárosi fiókjához (VII., Károly-körút 3.) és a Postatakarékpénztárhoz a 25418. számú számlára.

— **Fejlődik a debreceni zsidó reálgymnázium.** A debreceni zsidó reálgymnázium évenként egy-egy osztállyal növekszik. Június 30-án zárult az 1925—26-ik év öt osztállyal és július 1-én már megkezdődött az új, a VI. osztályba való felvétel. Minthogy az V. osztályt 53 rendes és magántanuló végezte, előrelátható, hogy a VI. osztály is eléggé látogatott lesz, mégha idegen tanulókkal nem is nagyon szaporodik. Egyébként az intézetnek 315 növendéke volt a most lezárt esztendőben, köztük 7 keresztényen, elszakított területről való zsidó tanuló pedig 12. Az iskolai évet 20 tanuló végezte jelesen és 49 jó eredménnyel, akik az évzáró ünnepen mind pénz- vagy könyvjutalomban

részesültek; ugyanakkor került elsőizben kiosztásra a Vázsonyi Vilmos emlékére létesített új alapítványnak a kamata is, amelylyel a tanári kar a magyarban legkiválóbb, de különben is kitűnő növendéket, Polacsek Ernő V. o. tanulót tüntette ki.

— **Vázsonyi Vilmos-gyászünnep Cegléden.** A ceglédi izr. hitközség június 10-én Vázsonyi Vilmos emlékére gyászistentiszteletet tartott. Dr. Feldmann József, a nagy tudású ősz főrabbi tartotta a gyászbeszédet, vázolvva a nagynevű államférfi kiváló érdemeit. Szem nem maradt könny nélkül, amidőn a pátriárka külsejű ősz főrabbi, akit a megdicsőült benső barátságával tüntetett ki, a zsidót, a harcost és a filiszteusokkal küzdő Sámson-t méltatta. Rosenfeld Miksa főkantor orgona és énekkar kísérettel egy zsolnárt, majd az „El mólé rachamim“-ot énekelte megrázó erővel. A gyászünnepély egy gyászdal éneklésével ért véget. Az ősz rabbi a gyászeset óta minden istentiszteleten kaddist mond a megdicsőült emlékére.

— **Az Omike Műbarátok Köre** június 27-én igen nagy érdeklődés mellett tartotta évzáró közgyűlését, amelyen Fónagy Béla elnökön kívül az Omike elnökségét dr. Weiller Ernő ügyv. alelnök, dr. Heidberg Márton, dr. Bacher Vilmosné, Stiassny Emilné, Grünfeld Miksáné és Roth Ella képviselték. Fónagy Béla elnöki megnyitóját után dr. Frisch Armin kultúr tanácsos adta elő hatalmas anyagot átfogó jelentését, amelyből egy, a zsidó felekezeti és kultúrérdekeket szolgáló, a felekezeti életben igen sokra hivatott intézmény és egy intenzív kulturmunka képe bontakozott ki. A művészi hajlandóságú ifjakat praktikus irányban, a gyakorlati életre akarja nevelni a Műbarátok Köre, másrészt a zsidó vallásos gondolkodásra és elmélyedésre nevelő művészeti irányt kívánja szolgálni. A Műbarátok Köre grafikai iskolájának tanfolyama Kreisel Béla tanár vezetése mellett két részre, a kezdők és haladók csoportjára van osztva. A növendékek szép előmenetelt mutatnak; pályatételek kitűnő megoldásáért Weisz Juliska 400.000, Singer Lajos és Weisz Rezső 300—300 K jutalomban, Bányai Adél, Goldberger E. és Wiesinger Sári dícséretben részesültek. A jövő évre mindkét évfolyamon két-két pályatételt tűztek ki. A jelentéshez az Omike elnöksége nevében dr. Weiller Ernő ügyv. alelnök méltatta a Műbarátok Köre vezetőségének eredményes munkásságát és Fónagy Béla és Schwarz Gyuláné elnököknek, dr. Frisch Armin kultúr tanácsosnak, dr. Náday Pál művészeti igazgatónak és Kreisel Béla tanárnak az Omike elnöksége nevében köszönetet mondott. Ezután dr. Náday Pál művészeti igazgató tartotta meg nagyon tartalmas s mindvégig érdekes előadását „A zsinagógai építészetéről“. Majd újválasztották a Műbarátok Körének vezetőségét. Védnökké báró dr. Kohner Adolfot, tb. elnökökké dr. Baracs Marcellt, dr. Buday-Goldberger Leó, dr. Hevesi Simont, dr. Lederer Sándort és dr. Löw Immánuel választották meg. Elnökök ismét Fónagy Béla és Schwarz Gyuláné lettek. Befelezésül megtekintették a növendékek munkáiból rendezett kiállítást, amelyben a növendékek nagyon szép anyagot mutatnak be. A kiállítás a következő héten is nyitva marad.

— **Zsidó iskolaigazgatót** sulyos idegbajjal szanatóriumba utaltak. Négy tagu családja nagy nélkülözések között. Adományok „G. S.“ jelige alatt a kiadóba.

— **Fogadás-megváltás.** A Központi Zsidó Diáksegítő-Bizottság a következő sorok közlésére kér fel bennünket: Egy magát meg nem nevező egyéniség 100.000 koronát küldött bujdosó diákjaink részére, mint „fogadás-megváltást“. Ez uton fogadja bujdosó fiaink nevében is köszönetünket. Megemlítjük, hogy ismétellen fordul elő, hogy foga-

dás-kötések s más vitás ügyek, sőt perek békés elintézésékképp a felek a külföldön nyomorgó diákok segítésére szánnak összegeket. Kérjük az Egyenlőség igen tisztelt Szerkesztőségét, hogy e tény, mint hitfelekezetiünk érzésének jellemző nemes vonását nagybecsü lapjában kiemelni méltóztassék.

— **Jobb napokat látott,** de sulyos betegsége folytán teljesen tönkrement kereskedő, sürgős támogatást kér a kiadóba „Sz. S.“ jeligére.

— **A hódmezővásárhelyi Chevra Kadisa** előjáróságának és választmányának június 13-án tartott ülésén Steiner Ferenc elnök igaz fájdalomtól áthatott hangon emlékezett meg Vázsonyi Vilmosnak, a Chevra disztagjának elhunytáról és megkapó beszédben méltatta az elhunyt rendkívüli egyéniségét, valamint a felekezeti és közélet terén kifejtett felejtethetlen munkásságát.

MEGJELENT

104 VÉNNYEL!

Kérje minden fűszer- és csemegeüzletben! Ha ott kifogyott volna, kívánatra ingyen küldi gazdasszonyoknak, szakácsnőknek, háztartási iskoláknak, vendéglősöknek

Dr. A. Decker

Budapest, VIII., Conti utca 25. szám.

ÉN NEM LESZEK ÖNGYILKOS!

Inkább piacra dobok **több-száz darab** izlésesen keretezett olajfestményt és rézkarcot **100.000 korona** átlag árban.

Neves mesterek nagyszabású alkotásai kedvező részletfizetési feltételek mellett szerezhetők meg

Másszon fel és csodálkozzék:

SOLYMOSI KÉPSZALON
Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. II. 4.

MAGÁNTANFOLYAM

VII., Rákóczi ut 18. Telefon 82-14. Előkészít összevont magánvizsgákra, érettségire. **Fiulnternátus.**

Valódi angol bőrbutor, bőrfotel és bőrszék
Magyar bőrszékgyárnál V., Mörleg-u. 4. Tel.: 30-36 Javit, fest, átalakít

Poloskákát házilag kiirtani petéikkel együtt csakis a **Löcherer Cimexin**-nel lehet. Ára olcsó, hatása biztos. Kapható mindenütt.
Főraktár: ANGYAL-GYÓGYSZERTÁR, BUDAPEST, IX., KERÜLET, ÜLLŐI-UT 39. SZÁM.

— **Rabbi Juda Aszód leányának halála.** Büchler Aron néhai jászberényi főrabbi özvegye, szül. Aszód Sára jul. 3-án elhunyt Jászberényben. A megdicsőült Rabbi Juda Aszód egykori hírneves dunaszerdahelyi főrabbi leánya volt. 85 évet élt. Mélységes valóságosság, kiváló jótékonyosság, különös lelki jószág jellemezte a szentéletű matrónt. Nemcsak a hitközség, hanem az egész város szeretetét, nagyrabecsülését a legmesszebbmenő mértékben bírta a megboldogult. Ez a nagy szeretet meghatóan nyilvánult meg jun. 4-én végbement temetésén, amelyen Jászberény városának csaknem egész társadalma részt vett hittelakezelkülönbség nélkül. Ragyogó erőnyeit ökes szavakban könnyekig meghatóan négy pap méltatta. Dr. Kun Lajos jászberényi, Büchler Zsigmond albertirsai, dr. Kálmán Ödön kőbányai és dr. Adler Vilmos hatvani főrabbi. A temetést megelőzőleg a templom körül — amelynek udvarában a régi paplakban töltötte el egész életét — a kiváló jámbor tudósokat megillető lakafa körmenetben vitték a hitközség és a chevradisa vezetői a koporsót gyászénekek kíséretében. A rituális mosást és öltöztetését a legelőkelőbb hölgyek végezték. A megdicsőültnek népszerűségét legjobban jellemzi az egyszerű népnek ragaszkodása, százával jöttek ravatalához, ott térdeltek a „jó papnéni“ koporsója előtt a temetés előtt két napon át, elmondták a szentéletű papné ravatalánál százszor is az ő halotti imádságukat. Nagy család gyászolja. Két pap-fia: Büchler Márton orosházi főrabbi és Büchler Gyula hódmezővásárhelyi rabbi-hittanár, leányai:

Büchler Zsigmond albertirsai főrabbi neje, továbbá özv. Reiner Adolfné, Havas Izidorné, Balog Henrikné és özv. Klein Árminné.

— **A Hanna gyermekvédelmi intézmény nyaraltatási akciója.** Junius havában zárult a „Hanna“ gyermekmenzája, amelyet tekintet nélkül a súlyos gazdasági viszonyokra, szünet nélkül szeptember óta vezettek. Naponta 150 gyermek kapott jó táplálékot, amelynek hatásait az orvosi vizsgálat igazolja. A folytatólagos ellátás a gyermekeknek nyaraltatás keretén belül történik. A Hanna nyaraltatása: telepes nyaraltatás, amelyet lehetőleg — pokróctól kezdve a hőmérőn keresztül, egész a gyorsforralóg — mindennel felszerel. Személyesen vezetett propagandának a vidéken megvolt az az eredménye, hogy 200 gyermek kap elhelyezést. A telepek a következő helyeken vannak: Szabolcsban sikerült már eddig öt éve több helyen nyaraltatni. *Mátészalkán Klein Andor és a nőgyeleti elnöknő: Klein Andorné, valamint Grünbaum Frigyes rabbi helyettes és Dóri Béla állnak az akció élén. Kisvárdán, ahol különösen sok eredménnyel nyaraltatnak gyermekeket, nagy hálával kell megemlékezni Kovács Sománról, a kisvárdai leánygyelet soha nem lakadó elnöknőjéről, Kain hitk. elnökről, dr. Szőke iskolaszéki elnökről, Kupferstein Arankáról és többi leánygyeleti társairól. Nyíregyházán is legjobb reményekkel kecsegtet a nyaraltatás, amelynek biztosítékát dr. Bernstein Béla főrabbi, Bodor Zsigmondné és főképp Rosenwasser Adolf, Schwartz Ede, dr. Guttmann és Friedmann orth. hitk. elnök közreműködése adja meg. Balassagyarmaton az évek óta tartó nyaraltatást a buzgó és agilis nőgyeletnek köszönhetjük, amelynek elnöksége dr. Szilágyiné, Felsenburg Ödönné és dr. Heksch Sándorné, Schwarcz Dávid hitk. elnök, Weisz Menyhért isk. elnök, Weisz Károly Chevra-elnök segítségével dolgozik. Pásztón ugyancsak a nőgyelet elnöksége Verebely elnöknővel, Deutsch Jenő főrabbi, Wohl Sándor hitk. elnök, Braun Manó és Klein tanító támogatását viszi a szervezés munkájába. Tabon Singer hitk. elnök, Herzog Mórné nőgyeleti elnök és Stern Vilma tanítónő fáradoznak. A nyaraló gyermekeket, fiukat és leányokat egyaránt, elindulásuk előtt felszerelik ruhával, fehérneművel.*

— **Irodai alkalmazást keres** könyvelésben is jártas urileány, aki magyarul, németül és románul beszél. Ajánlatok „Urileány“ jelige alatt a kiadóba.

— **Fehér Márton könyve.** A magyar zsidó közönség legélelkebb érdeklődése mutatkozik Fehér Márton dr. nagyváradi ügyvéd kitűnő könyve, „A zsidók és a zsidóság“ iránt, melyből már több részletet közöltünk és még néhányat fogunk publikálni. Legutóbb közöltük rendkívüli hatással azt a fejezetet, mely a szerzőnek egy Nagyváradon megjelent cionista ügynökkel való beszélgetését írta le és most hozzátesszük, mint a kiváló szerző nekünk személyesen bejelentette, ez a beszélgetés ugyanazzal a Friedemann dr.-ral folyt le, ki most Erdélyből hozzánk érkezett, hogy az amugy is ezer gonddal küzdő magyar zsidó intézmények elől „palesztinai célokra“ pénzt gyűjtsön. Ugyancsak felhívjuk a közönség figyelmét Fehér Márton könyvének — ki egyik koronatanuja az Erdélyben történt esemé-

nyeknek — következő jellemző passzusaira: A zsidóság közéletét soha olyan romboló lélekmérgezés nem veszélyeztette, mint amióta a Palesztina-gyarmatosítás eszméjéből és ennek gyakorlati megvalósításából néhány apostol és ennek tollvivői maguknak megélhetési, fényes megélhetési alapot létesítettek. Minden lelkiismeretfurdalás nélkül forgatják ki való értelmükből a nekik nem létszó igazságokat és soha szomszédba nem kell menniök egy kis valótlanságért, ha azt mozgalmuk érdekében felhasználandónak és hasznosnak vélik.

És így hangzanak a hangos szölamok, puffognak az üres frázisok, mind arra irányozvák, hogy a jámbor, hiszékeny zsidó adjon minél több sekelt, tegye lehetővé a minél gondtalanabb megélhetést, utazó agitátorok és ezek tollforgató hívei számára.

Angliában, Hollandiában, Németországban nem is merik hirdetni, hogy a zsidóságnak nemzeti kisebbségi jogok dukálnak. De Erdélyben szabad prédának tekintik a zsidóságot, melyet a nemzeti zsidó frakció állásfoglalására hivatkozással fosztottak meg e nemzeti anyanyelvi iskolázatás lehetőségétől. A sok ezernyi szülő gondja, főbb tízezernyi gyermek verejtékes kimódása és bánata ezeknek a lelkiismeretét terheli. De ezek könnyen lerázzák magukról a felelősséget. A fő az, hogy ezen a címen pár száz kívándorlót megint szállíthatnak Angliának... Közben folytatják a belföldi zsidóság pumpolását idegen célokra, idegen intézményekre, saját belföldi intézményeink rovására.

Kinos ennek a káros romboló frakciónak működését részletesebben ismertetni. Az iszony fogja el az embert, ha látja, hogy zsidót zsidó ellen iparkodnak harcha állítani, csakhogy a zavarosban halászhasznanak. Megdöbbenő a cinizmusuk, mellyel még a velük nem rokonszenvező zsidókat is adakozásra, anyagi támogatásra igyekeznek bírni, (akik, hogy megszabaduljanak a zaklatásoktól, erre gyakran hajlandók is), hogy hálából a legelső alkalommal — megmarják őket.

Hogy a Palesztina-akció mai formájának zsidóellenes célja teljesen világos legyen mindenki előtt, megemlítendőnek tartjuk azt az érdekes körülményt, hogy míg a vallási zsidóság ezt az akciót a leghatározottabban ellenzi, addig a világ minden antiszemita nagy megértéssel üdvözlí.

Becsületes zsidó, becsületes ember nem is vállalkozik arra, hogy ezeknek a társaságába felvettesse magát.

Hiu, szerepelni vágyó egyének, konjunkturális haszonra reflektálók annál inkább résztvehetnek ebben az üzleti vállalkozásban, mert ha balul üt ki, innen is meg fognak szökni.

Ebben különben is megvan a gyakorlatuk...

...Ezek azok, kik pénzért, anyagi előnyért tudatosan liferálják Palesztinába a fehér rabszolgákat. Igaz-e, — erre nyilatkozzanak, — hogy a befizetett járulékok és adományok 50%-a az itteni agitátorok és propagandájuk honoráriuma, 30% a központot illeti meg és csak a fennmaradó 20% fordítatik talán az „ujjépítésre“. Hogy pedig a dunamokat hányszorosan és hánynak adták el, azt csak a beavatottak tudnák megmondani...

A legolcsóbb árban kaphatók

ADLER J. sirkőraktárában

Budapest, VII., Károly-körút 7. szám

„Az Omiko Műbarátok Hőre“ készítményeinek lerakata

SIRKŐVEK

Megkezdjük!
a szezon előrehaladottsága folytán az **összes angol ing és egyéb fehérneműanyagok** zsebrendők és divatárúk **olcsó eladását**

Falus és Fodor
IV., Belváros, Hajó-u. 12-14.
Nagyban és kicsinyben
Maradékok minden árban!

Tapéta, gyári árban, munkák a legolcsóbban. **Franczke Testvérek**
tapéta gyári raktár IV., Kármayer Károly-utca 8. szám. IV. Veres Pálné-utca 16. szám.

SÜTŐDE ארטה' כשר
KÖNIG, VII., DOB-UTCA 33. SZÁM
ALKALMI MEGRENDELÉSEK ELFOGADTATNAK

Eredeti amerikai rádió-
készülékek és alkatrészek
állandóan raktáron
Csak a legjobbat nyújtjuk!
SÉLIGMANN ÉS BALLADA
elektrotechnikai vállalata
Budapest, V., József-tér 11. szám.

Zsoldos magántanfolyam
VII., Dohány-utca 84. sz.
Tel. J. 124-47. Elkészült középisk. magánvizsgákra

Izr. Fittnevelőintézet Miskolc, Vay-út 10.
Középsiskolai tanulók internátusa. Szigorúan vallásos nevelés. Elsőrendű ellátás. Correpetálás. Prospektust készséggel küldünk.

Utólagos nyomoz, bármilyen ügyben. Eredménytelenül végzett ügyeket, továbbá nemességi ügyeket, ós- és családfák szakszerű összeállítását vállalja, iratokat megszerez
dijazásért megfigyel, informál
Budapest, IX., Ferenc-körút 39.

Fehér-iroda
Telefon: József 80-08

— **Rozgonyinál** gyermek- és csoportfelmagukkal. A rendőrség kinyomozta a tetvétnél is 6 művészlap 125 ezer K.

— **Hymen.** Kun Ella (Békéscsaba) és Kurtag Jenő (Békés) június 27-én tartották eljegyzésüket. (Minden külön értesítés helyett.)

Halász Jucit eljegyezte **Schwarz** Dezső Bajáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Wintner Blanka (Nemesbikk) és **Teitelbaum** Bertalan (Nyiregyháza) jegyesek.

Steiner Henrik (Pápa) eljegyezte **Bernfeld** Berty urleányt Érsekújvárról. (Minden külön értesítés helyett.)

Özv. **Genud** Mártonné leányát, **Dórikát** (Vásárosnamény) eljegyezte **Fried** József (Nyírmada).

Leb Milikét Budapestről, eljegyezte **Schwarz** Samu fakereskedő, Rákoscabáról. Minden külön értesítés helyett.

Hercz Ruczit (Nyírbátorból), eljegyezte **Schreiber** Ferenc, a Fried és Schreiber fűszernagykereskedő cég beltagja (Hajdunánásról). Minden külön értesítés helyett.

Mózes Ármin, a néhai csécei rabbi fia, eljegyezte **Goldberger** Henrik kereskedő leányát **Jankát**, Kecskemétről. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Műbutor.** Egyesült Főv. Műasztalosok Szövetkezete, VI., Liszt Ferenc-tér 9. szám. Telefon: 23—27.

— **Somlyó** Zoltán, az elismert nevű zsidó költő, akinek számos hangulatos szép versében gyönyörködhetek az **Egyenlőség** olvasói is, mint igaz részvétellel értesülünk, ismét súlyos beteg. Orvosainak véleménye szerint hosszabb időbe telik, míg újból kezébe veheti a tollat és folytathatja írói tevékenységét. Hisszük, hogy a magyar zsidóság könnyíteni fog a nagytehetségű költő anyagi gondjain és segítségére lesz abban, hogy betegsége alatt is támasza lehessen gondokkal küzdő családjának. (Címe: Budapest, I., Kruspér-utca 5—7., I. 21.)

— **Uj templom.** A „Mikéfe“ vezetősége elhatározta, hogy új, állandó templomot épít. Nagy örömet keltett ez ama hívek sorában, kik eddig is a nagyünnepeken a „Mikéfe“ Damjanich-utcában lévő templomába jártak. Az egész környék zsidósága lelkesen fáradozik, hogy a templom mielőbb felépülhessen. Már is az alapítványok egész sorát jelentették be és az üléseket 10 éves bérlettel lejegyzik. A „Mikéfe“ kebelében templomi szakosztály létesült. Június 27-én volt az alakuló ülés, amidőn **Fellner** Leó, az egyesület ügyvezető alelnöke lelkes beszédet intézett a megjelentekhez. A szakosztály elnöke: dr. **Soltész** Adolf lett, alelnökei: dr. **Brügler** Bertalan, **Grosz** Gyula és **Urbán** Sámuel. Az elnökség nagy buzgalommal fáradozik azon, hogy az építéshez szükséges alapot megteremtse. A műszaki terveket **Gyulai** Bernát és **Berényi** Ignác építésszek készítették.

— **Betörték** a papréti zsidó templomba. A sopronmegyei papréti zsidó templomba a múlt héten betörték, felfeszítették a perseyeket és jelentékeny összegű pénzt vittek

a szülésnél

magukkal. A rendőrség kinyomozta a tetvétnél is 6 művészlap 125 ezer K. akik a pénzt mozira költötték el.

— **Átlátszó** harisnyáknál visszatetszők a lábszörök. **Eltávolításukra** szolgál az ártalmatlan **Yessin Crème**. Ez szabadalmazott találmány. Ha valahol nem volna forduljon a **Yes R.-T.**-hoz, Budapest 72, postafiók 15.

— **Modern nyelvi szeminárium.** Dr. **Weigl** Géza, a Keleti Akadémia v. tanárának modern nyelvi szemináriumában, amely a nyelvemesterek sokszor módszertelen tanításával szemben meghonosítja a művelt és modern pedagógusok által vezetett nyelvoktatást, már folynak a jelentkezések. Hogy a különböző nyelvek kezdő és haladó csoportjai mielőbb összeilleszthetők legyenek, ajánlatos, hogy a kurzuson résztvenni szándékozók idejében jelentkezzenek. (Dr. Weigl V., Alkotmány-u. 27. T. 979—94.)

— **Halálozás.** A nagykanizsai izr. nőegyletet pótolhatatlan gyász érte. Hervadhatatlan érdemeket szerzett elnökasszonya, özv. dr. **Rothschild** Samuné, szül.

Goldmann Judith, június 27-én elhunyt és kedden kísérté utolsó útjára az egész város osztatlan részvéte. Testületileg jelentek meg a temetésen az összes hitközségi, felekezeti és zsidó kulturintézmények vezetői, valamint a hatóságok képviselői, élükön dr. **Krátky** István polgármester-helyetessel, **Eöry** Szabó Jenő törvényszéki elnökkel, dr. **Szabó** Lajos kir. ügyésszel, dr. **Kálnay** Gyula rendőrifőtanácsossal. A szertartás a templom udvarán kezdődött, ahol dr. **Winkler** Ernő főrabbi könnyekig megható beszédben méltatta az elhunyt érdemeit. **Abramovits** Márk főkantor megrendítő gyászéneke után a temetőbe vonult a menet, ahol dr. **Fried** Ödönné bucsuztatta költői szárnyalásu beszédben a nőegylet nevében. A sirnál dr. **Bród** Tivadar hitk. elnök mondott utolsó Isten hozzád-ot a nagykanizsai zsidóság büszkeségének, a szegények és szerencsétlenek megértő barátjának.

Özv. **Rosenberg** Sándorné, szül. **Herzog** Helén, a nemesszívü, jámbor zsidó asszonyok mintaképe, jul. 3-án váratlanul elhunyt **Tabon**. Hét árváján kívül fivére **Herzog** Mór, Sámuel, Lajos és Adolf, valamint kiterjedt előkelő rokonság gyászolja.

Fürdők és üdülőhelyek

Orth. כשר Pensióm Balatonszemesen

ismét saját kezelésembe vettem. Kellemes üdülőhelyt, valamint elsőrendű jó házi kosztot, jó kiszolgálást, szép sétányt, homokos strand-fürdőt nyújt a

legelőcsőbb napi pensióval

KOHN SÁMUEL

Villa Orlando

rituális pensio, központi fekvés, kitűnő konyha, pensioár L 35.— beleértve adókat. Tulajdonos: Salamon Lamm. כשר

LEGSZEBB NYÁRI TARTÓZKODÁS

HOTEL

PENSION BREINER ABBAZIA

60 MODERN SZOBA HIDEG-MELEG VIZZEL. LIFT

HATALMAS TENGERI TERRASSZAL AZ ADRIÁRA

ÁRAK:

40 LIRÁTÓL

FELFELE

AZ EGYENLŐSÉGRE HIVATKOZÓ ELOFIZETŐKNEK KÜLÖN KEDVEZMÉNY

Balaton gyermeküdülő.

Dr. HAHNNE, Dr. HERCZOGH IRMA Siófok-i nyaralójában korlátolt számban elfogad 8—15 éves fiukat és leányokat nyári üdülésre. Állandó orvosi felügyelet. Német társalgás. Szigorúan rituális ellátás. Személyes megbeszélés Budapest, VI., Ó-utca 6 5—6-ig. Telefon

Drechsler pensio

Siófok Sió-utca 3.

Kellemes családi ház, elsőrendű szigoruan kóser kosztal

Gleichenberg

Május elseje óta üzemben van a régi, ismert, orthodox EISEN-féle

Dreibaum Szálloda és Vendéglő

Bécsi és magyar konyha Mérsékelt árak

Penzió (lakás és teljes ellátás) az előszezonban 80.000 korona

Siófok כשר OTTHON VILLA

PANZIO Vilma-telep.

Kitűnő házi koszt, tiszta libazsírral főzve. Naponta 4-szeri étkezés, kényelmes szobák, elsőrendű kiszolgálás, kellemes, árnyas kerthelyiség, olcsó árak. Előjegyzések elfogadtnak. — A siófoki izr. hitközség rabbijának állandó személyes felügyelete. Tisztelettel Kohnné

TAUBER PENZIO ABBAZIA

Elsőrendű כשר'רטה' konyha

Egész évben nyitva

Tulajdonos: MANDL MÁRTON Abbazia

Drechsler pensio

Siófok

Sió-utca 3.

Kellemes családi ház, elsőrendű szigoruan kóser kosztal, előszezonban 70.000 korona

SIÓFOKI METSZÓ

az újpesti régi dajennek a fia, a nyiregyházi papnak az unokája,

szigoruan כשר konyhát nyitott.

FRIEDMANN

— A Központi Zsidó Diáksegítő Bizottság Ifjusági Csoportja a fővárosi akcióval párhuzamosan a vidéki városokban is megalakítja a helyi szervezeteket. Balassagyarmaton dr. Szenes Alfrédné fáradhatatlan ügybuzgalma révén jun. 26-án művészestélyt rendeztek a diákakció céljaira, amelyen a központot dr. Virág Gyula vezetésével nyolc tagú küldöttség képviselte. Schwarcz Dávid hitk. elnök, dr. Szenes Alfréd és Nikolsburger Sándor állottak az estély élén, amelyen megjelent a város és környéke zsidóságának színe-java. Dr. Virág Gyula hatásos megnyitóját követően Szentiványi Kálmán, Lénárt Elza, Nagy Erna és Maleczky Oszkár működteték közre magas művészi színvonalú műsorral.

— A pesti izr. hitközség alapítványi leánygimnáziumának az 1925—26. évről szóló értesítője Wirth Kálmán igazgató gondos szerkesztésében most jelent meg. Az értesítőt Glücksthal Samu dr. oktatásügyi előljárónak a magyar zsidóság jogtörténeti fejlődéséről szóló, mélyen szántó és lelkesítő hangú előadása vezeti be, Geréb József dr., az intézet érdemes, tudós professzora, az írásbeli dolgozatok javítási módszereit fejtegeti több évtizedes, kitűnő tanári munkájából leszűrt tapasztalatai alapján, majd az intézet történetét, ünnepéleit, fegyelmét, előmenetelét, az intézet tanári karának irodalmi és társadalmi munkáját, a kiosztott jutalmakat stb. ismerteti az értesítő. Az intézet nyilvános tanulóinak száma 641 volt, megfelelt: 97.2 százalék, eszerint a leánygimnázium tanulmányi előmenetele a budapesti középfokú iskolák közül a legkedvezőbb eredményt mutatja fel.

— A hatvani izr. hitközség június 10-én tartott képviselőtestületi ülésén és az azt követő Jom Kippur Koton-istentisztelet keretében áldozott dr. Vázsonyi Vilmos emlékezetének. A képviselőtestületi ülésen Blumenthal Béla hitközségi elnök, a gyászistentiszteleten pedig dr. Adler Vilmos, az ékesszavú hatvani főrabbi méltatták az elhunyt nagy férfit tündöklő érényeit és kimagasló érdemeit. Az ünnepélyt Friedmann Henrik kántor hatásosan előadott „El mólé rachamim“-ja és a főrabbi Kaddis-imája fejezte be.

— A siófoki izr. hitközség jun. 10-én gyászistentiszteletet tartott Vázsonyi emlékére. Grósz Farkas rabbi megható szép beszédben méltatta a megboldogult elévülhetetlen állampolgári érdemeit és a magyar zsidóság érdekében kifejtett fáradozásait.

— A hódmezővásárhelyi izr. hitközség jun. 10-én gyászistentiszteletet tartott Vázsonyi Vilmos emlékére. Seltmann Lajos főrabbi hatásos, szép beszédben emlékezett meg a nagy halott emberi kiválóságáról, közéleti és felekezeti működéséről, majd Mannheim Mihály főkántor az El mólé rachamim-ot énekelte el mély hatással. A hitközség jun. 27-én tartott közgyűlésén dr. Szemző Miksa hitk. elnök megrendülve jelentette be a zsidóság büszkeségének elvesztését. Megkapóan szép beszédben rajzolta meg a nagy hazafi alakját, ki jó magyarsága mellett is mindvégig megmaradt jó zsidónak, népe hű fiának. Megemlékezett az elhunytak a numerus clausus-sal kapcsolatban a külföldi beavatkozás ellen tett nyilatkozatáról, melyben a magyar zsidóságot ért sok megaláztatás okozta könnyeken keresztül is megcsillant a büszke magyar öntudat. A közgyűlés mélyen megilletődve, állva hallgatta végig a megemlékezést s utána az elnök a gyász jeléül az ülést felfüggesztette.

N A P T Á R

Vasárnap, július 11., tímuz 29., hétfő 1., kedd 2., szerda 3., csüt. 4., péntek 5., szombat 6. — Heti szidra: Devorim (M. V. 1—3 f. 22. v.). — Háftoro: Cházón Jesájohu (Jezs. 1. f. 1—23. v.). — Sábbász cházón. Szombat bejöv.: 7 ó. 30 p., kimen.: 8 óra 10 perckor, III. Perck.

AZ EGYENLŐSÉGHEZ E HÉTEN ÉRKEZETT ÖNKÉNTES ADOMÁNYOK

Tetszés szerinti kiosztásra: N. N. Kisbér 200.000 K. — Szentföldi nyomorgók javára: Wachslar Benő 80.000 K, H. G. 100.000 K. Zsidó leányvárház javára: Szántó Lipót Berzence 10.000 K. — Éhező zsidó gyermekek javára: Fischer Edith Rábakövesd 50.000 K, Policzer Miklós és Kornélia Döbrököz 30.000 K, Kovács Bözsi Ücsöd, egy tábla csokoládé megváltása 50.000 K. — Budapesti zsidó menza javára: Moskovitz Róza 50.000 K, Kongr. izraelita hitközség Sárvár 25.000 K, Heisler Vilmos igazgató 100.000 K. — Szünidei gyermektelep javára: Heisler Vilmos igazgató 100.000 K. — Zsidó fiúvárház javára: Szántó Lipót Berzence 10.000 K. — Omike gyermeknyaralattási akciója javára: Kiofszky Viktorné 50.000 K, dr. Blayer Antalné izraelita nőegyleti elnöknő Hódmezővásárhely 100.000 K. — Hanna gyermekvédelmi egyesület javára: Heisler Vilmos igazgató 100.000 K. — Jesivák javára: Heisler Vilmos igazgató 100.000 K, F. S. 50.000 K, Pesti izr. hitközség V. ker. templomkörzete, templomadományok 130.200 K. Külföldön tanuló magyar zsidó főiskolai hallgatók részére: Deutsch Sámuelné 100.000 K, Vámosi Jenő 100.000 K, Fried Vilmosné 60.000 K, Widder Gyuláné 60.000 K, Moskovitz Róza 50.000 K, Schwarcz Szidy 50.000 K, Grossmann Elemér junius—juliusi hozzájárulás 60.000 K, Honig Dávidné Mágócs 200.000 K, Weisz Ödönné Dombóvár 100.000 K, K. L. 50.000 K, G. J. Baja 50.000 K, Kovács Ferencné Tapolca 100.000 K, Groszmann Jakabné Cegléd 100.000 K, Nagy Bertalané Szabadka 125.000 K, Deucht Magda és Pirocska felejthetetlen nagynénjük emlékére 100.000 K, Roznyai Pál dr. Szikszó 100.000 K, Milkó Pistike Jánoshalma 100.000 K, Simor-utcai leány polg. iskola izraelita növendékei 100.000 K, Jávor Bella 100.000 K, Gottdiener Samu Dunaszekcső 100.000 K, Östreicher-család Vác 170.000 K, Kongr. izraelita hitközség Sárvár 300.000 K, Grünstein Ödön Tornayosnémeti 200.000 K, Weinberger Kornél kisleánya felépülése öröme 200.000 K, Balázs Árminné Sárbogárd 100.000 K, Adorján Miksa urad. számtartó Egyed 100.000 K, Honig Dávid Mágócs 300.000 K, Engel adománya Antscherl Albin utján 100.000 K, Szántó Lipót Berzence 20.000 K, özv. Freyberger Mártonné Békéscsaba 200.000 K, Raab Viktor (Wien) gyűjtése Lustig Mariska és Sulzbeck Viktor esküvőjén (Nagykanizsa) Winkler Ernő dr. főrabbi utján 1.000.000 K, Bleier Géza dr. nőorvos 300.000 K, Keszler Gábor Dombóvár 50.000 K, Halász Vilmos igazgató 200.000 K. Ezenkívül a következők részére érkeztek még adományok: Schönfeld Béla, Schönfeld Jakab, Singer Józsefné, özv. Spitzer Józsefné, özv. Weisz Miksáné, özv. Steiner Ignácné, özv. Engländer Manóné, Wolf Adolfné, Stein Bencéné T. A., Weisz Manóné, özv. Wieder Mihályné, Péckmester, Spitzer Józsefné, Gold Józsefné, özv. Spitz Sándorné, özv. Gy.-né, M.-né. — Szegény beteg gyermekek részére: Löbl Jenő adománya László Jenő utján 1.000.000 K.

A szerkesztésért felelős:

Dr. SZABOLCSI LAJOS

Felelős kiadó:

GÁSPÁR MÁRK, igazgató

Előfizetési árak: Egész évre 240.000 korona, félévre 120.000 korona. Jugoszláviában: egy évre 400 dinár. Romániában: egy évre 1400 lei. Amerikában: egy évre 7 dollár.

Jugoszlávia részére vezérképviselet: „Literaria” könyv- és hírlapterjesztő vállalat, Mavro Heumana, Subotica, ahol Jugoszlávia részére titárulagos joggal előfizetések és hirdetések felvételnek.

Nyomatott a Globus Nyomdat Műintézet R.-T. körforgógépein, Budapest, VI., Aradi-utca 8. — Nyomdaigazgató: Ilavas M.

PÁLYÁZATOK

Díjazás: Minden szó egyszeri beiktatása 2000, vastagon szedett betűkből 4000 korona. — Pályázatok felvétele: Teréz-körút 23. — Hirdetések díja előre fizetendő.

KÁNTORI ÁLLÁS

A VII. ker. Erzsébetvárosi Izr. Imaház (Aréna-ut 7. szám) alkalmazás céljából keres egy 40 éven aluli zeneileg képzett vallásos kántort, ki képes kórust betanítani és vezetni. Fizetés megegyezés szerint. Utiköltség csak a megválasztottnak térítették meg. Jelentkezés Rosenberg Mihály urnál, VII., István-ut 30. szám. 7805

HITOKTATÓI ÁLLÁS

A kispesti izraelita iskolaszék az 1926—27-iki iskolaévre ideiglenes hitoktatót keres. Pályázhatnak erre oly „B“-listás okleveles tanítók, kik a héberben jártasággal bírnak. Köteles a hittan-tanításon kívül az istentiszteletken is felügyeletet gyakorolni. Pályázati határidő augusztus 1. Az iskolaszék. 7796

ÉNEKKARVEZETŐI ÁLLÁS

A temesvári (Románia) Józsefvárosi orth. izr. hitközség keres a kórusa számára egy állandó tenoristát és basszistát, kik kitűnő hanggal bírnak és jól olvasnak kottát és a karvezetésre képesek. Javadalmazás kitűnő. Ajánlatok azonnal elküldendők. Schwarzmann Jakab főkántor, Timisoara, Eötvös-ut. 21. 9586

ELŐMÁDKOZÓI ÁLLÁS

A szikszói orth. izr. hitközség pályázatot hirdet sóchet ubódek vekőre állásra, ki elsőrangú előmádkozó legyen. Magyar honos, 40 évnél nem idősebb, pályázónak három elismert orth. rabbi kabbolójával kell bírnia és sóchet mumche jire schmájim mrabim. Mohel előnyben részesül. Javadalmazás megegyezés szerint. Próbaelőadásra csakis a meghívottak bocsáttatnak. Szikszó, 1926 jun. 25. Hartmann Gyula s. k. hitk. elnök, Keller Izidor hitk. jegyző. 9563

A rákosszentmihályi izr. hitközség pályázatot hirdet, előmádkozó-metsző- és hitoktatói állásra. 40 éven aluli, magyar állampolgárságu pályázótól megkivánjuk, hogy három elismert rabbi által kiállított kabbolóval rendelkezzen. Javadalmazása: 2 szobás lakás, fűtés, villanyvilágítás, a szokásos mellékjövendelmek és fizetés megállapodás szerint. Az állás azonnal, legkésőbb f. évi szeptember hó 1-én elfoglalandó. Utiköltség csak a meghívottnak térítették meg. Ajánlatok Nádler József hitk. elnök címére küldendők. 7802

TANÁRI ÉS TANÍTÓI ÁLLÁS

Az óbudai izr. hitközség pályázatot hirdet tanítói állásra, amely hitoktatással lesz egybekötve. Okleveles tanítók, akiknek az oktatásban gyakorlatuk van, nyujtsák be keilően felszerelt kérvényeiket a titkári hivatalnál (III., Zichy-utca 9.). Pályázati határidő f. é. augusztus 15. Budapest, 1926 jul. 7. Kemény Lajos s. k. hitk. elnök. Parczel József s. k. titkár. 9565

A hódmezővásárhelyi izr. hitközség nyugdíjazás folytán megüresedett államszegélyes tanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdet. Ezen állásra képesített egyének felhívatalnak, hogy pályázatukat, a képesítést és eddigi működésüket igazoló okiratokkal felszerelve a hódmezővásárhelyi izr. hitközség jegyzői hivatalához 1926. évi július 23. napjáig nyujtsák be. Zenei képzettséggel rendelkezők (kántortanítók) előnyben részesülnek. Hódmezővásárhely, 1926 június hó 30-án. A hódmezővásárhelyi izr. hitközség képviselőtestületében: dr. Dániel Jenő iskolaszéki elnök, Kálnai Gyula jegyző. 9599

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetési díjazás: Minden szó egyszeri beiktatása 2000, vas-
tagon szedett betűkből 4000 korona, Apróhirdetéseik felvétele:
VI. Teréz-körút 25. — Jellegre levelek kettős borítékban ugyan-
oda intézendők. Apróhirdetéseik csak a díj előzetes lefizetése
mellett közölhetők.

HÁZASSÁG

FISCHER házasságokat csak
jobb körökben ajánl. Telefon:
József 129-01. Dohány u. 68.
9592

NŐSÜLNÉNEK: Orvos, ügy-
véd, mérnök, gyáros, főosztá-
viselő, törvényszéki bíró, ta-
nár, gyógyszerész, állatorvos,
Személyesen győződjen
meg, hogy Fischer házasság-
ajánlatai komolyak és megbiz-
hatóak. 9592/I

ÖTVEN vagón buzával föld-
birtokos férjhez adná elegáns
megjelenésű, szép leányát. Bő-
vébbet Fischernél. 9592/II

NÉGYSZÁZEZER cseh korona
azonnali készpénzhozománnyal
vagyonos család férjhez adná
intelligens leányát. Bővébbet
Fischernél, Dohány-u. 68.
9592/III

FÉRJHEZ ADNÁM egyetlen
csinos leányomat 35-40 év
közötti orthodox emberhez,
esetleg gyermektelen özvegy-
hez dus kelengyével és hozomá-
nnyal. Ajánlatokat „Ésesz
Chájl” jellegre kiadói hivatal
továbbít. 9597

**HÁZASULANDÓKNAK! KON-
ZERVATIV ZSIDÓ** körökben
legelőkelőbb összeköttetéssel
bíró, legtapintatosabban eljár
Fränkel, Rombach utca 12.
7819

NŐSÜLNE gépészeti technoló-
giát végzett, 28 éves, izr. fia-
talember. Ajánlatot „Hosszu
praxis” jellegre kiadói hivatal-
ba kér. 7812

BENŐSÜLNE jó kereskedő-
családból származó középter-
metű, 28 éves fiatalember.
Őszintén megvallva, jelenleg
állás nélkül vagyok. Bővébb
választ kérek „Harmónikus
élet” jellegre a kiadóba.
7818

TÁRSASÁGBELI uriaszony
legdiszkrétebben közvetít há-
zasságot Doktorné, Rákóczi-
ut 20. Főlép-
csőház József 73-93. 7335

HARMINCHAT éves fiatal-
ember, budapesti textilkereskedő,
vallásos családból nőülne
megfelelő hozománnyal vagy
benősülne. Komoly ajánlatok:
„Kölesönös harmónia” jel-
legre. 7810

KERESÉK házasság céljából
újvidéki (Jugoszlávia) nagy-
kereskedő barátom részére,
két 1 millió vagyonnal ren-
delkező jobb házból való
megfelelő hozománnyal rendel-
kező leányt. Lehet esetleg öz-
vegy, vagy elvált asszony is.
Választ kérek „600 millió”
jellegre a kiadói hivatalba.
7801

HARMINCHAT éves, intelligens
fiatalember 80 millióval, jobb
kereskedőcsaládból, mitőlőbb
benősülne. Teljes című levele-
ket „Talpig becsületes” jel-
legre. 7807

TIZENNYOLC éve közvetít
házasságokat Nagy Jenő, Rák-
óczi-ut ötvenhét/b. (Cégnél-
küli levelezés.) Telefon. 7452A

FÉRJHEZ ADNÁM 23 éves
szép, intelligens leányomat,
— elsőrendű tisztviselő textil-
ben jártas, házias orth. nevé-
lésű, jó lelkiéletű, dus kel-
engyével, 50 millióval — határo-
zottan biztos egzisztenciájú ur-
emberhez. Ajánlatokat „Ideá-
lis házasság” jellegre kettős
borítékban a kiadóba. 7779

OKTATÁS

NEVELŐNŐT keresek szept-
emberre, ki leányomat leány-
gimnázium második osztályá-
ból magánaton előkészítené.
Zongoratanítás fontos. Ajánla-
tokat kér dr. Berkovics or-
vos, Mándok. 9600

FŐVÁROSI tanárnő, kitűnő
referenciákkal, csoporttanítást
vállal a középiskolák négy
alsó osztályából, vasut mentén
fekvő helyiségben. Jellege:
„Pedagógus.” 7811

SZIGORUAN ORTHODOX, je-
sivabeli házi hitoktatót keres
fizetés és teljes ellátás ellen-
ben Radó István cégvezető,
I. Csaba utca 7/b. Jelentke-
zés naponta 12-1 órakor.
7814

OKL. TANITÓNŐ ajánlkozik,
kiseb gyermekhez is. Vidék
előnyben. Levelet „Esetleg
fél napra” jellegre Tenzer
hírcetűjébe, Szervita-tér. 427

KERESÉK második polgársta
leányom mellé okleveles tan-
tónőt, perfekt német és zong-
gora-tudással. Wilhelm Vil-
mos, Marcali. 9594

KÜLFÖLDRŐL hazatért, szeg-
ény orvostanhallgató, hogy
tanulmányait tovább folytat-
hassa, vállalná középiskolá-
sok és esetleg a német nyelv
tanítását. De bármilyen mun-
kaalkalmat köszönettel fogad-
na. Cím: Stern László, VII.
Peterdy-utca 35, II. 31. 430

JELFSEN árnyékban ajánl-
kozik nyaralás ellenében gyer-
mekek tanítására. Rottmann,
Újpest, Knézics-utca 14. 7797

KÜLFÖLDÖN tanuló másod-
éves orvostanhallgató bármely
tanítást elvállal. Gold-
schmid, Ráday-utca 14. 7830

3 GYERMEK mellé orth. izr.
családból kisasszony azonnal-
ra felvétetik. Németül tudók
előnyben. Levelet fizetési
igény megjelölésével, Kohn
Vilmos, Balatonszemes. 9591

KÜLFÖLDÖN tanuló másod-
éves orvostanhallgató bármely
tanítást elvállal. Gold-
schmid, Ráday-utca 14. 7830

3 GYERMEK mellé orth. izr.
családból kisasszony azonnal-
ra felvétetik. Németül tudók
előnyben. Levelet fizetési
igény megjelölésével, Kohn
Vilmos, Balatonszemes. 9591

ÁLLÁST NYERNEK

EGYSZERŰ HÁZHOZ gyer-
mekszerető mindenek azonnali
belépésre kerestetik. Ajánl-
kozni lehet délután 2 órától.
Péterffy Sándor-u. 39. II. 19.

TANONC és kifizető fizetés-
sel, esetleg ebédkosztal azon-
nal felvétetik. László Béla, il-
latszertár, Hunyadi-tér 1. 7808

TANULÓ. Egy jobb házból
való fiú, ki középiskolákat
végzett, tanulónak teljes el-
látással felvétetik. Ajánlatok
Krámer Bernát, rövid, kö-
tött- és divatárkereskedő,
Tolna. 9598

MINDENESLEÁNY, aki főzni
is tud, egy öreg házaspárhoz
kerestetik. II. Rózsahegy-utca
10, I. emelet ajtó 8. 7813

JÓ HÁZBÓL való, gyermek-
szerető leány kellemes otthont
talál. Frank, kézimunka, Ül-
ői-ut 21. 7816

GYERMEKSZERETŐ főzőmin-
denes, egyszerű leány, jó bi-
zonyítvánnyal, fölvetetik. And-
rássy-ut 45, harisnyázlet. 537

MEGBIZHATÓ, jól főző zsi-
dó mindenek felvétetik jobb
izr. házhoz. Este 7-től. Csen-
gery-u. 63. Weisz. 7823

JOBB nő idősebb házaspárhoz
felvétetik. Adél szappangyár,
Szvetenay-utca 13. 7823

JOBB 50 éven felüli izraelita
asszony kisebb uri családhoz
mint főzőnő ajánlkozik. Fein-
goldné, Király-u. 25, fidsz. 9.
7824

MÉRLEGKÉPES könyvelő ál-
lást keres vidékre is. Órás
könyvelést vállal. „Szombat
30” jellegre. 7803

22 ÉVES fűszer- és vegyeske-
reskedősegéd, ki eddig bizalmi
állásban volt, szerény fizet-
éssel állást keres. Cím Klein
Gyula, Kisvárdá. 9603

HARMINCHATEVES, függet-
len, izr., perfekt házvezetőnő,
lehetőleg magányoshoz ajánl-
kozik vidékre. Betegápoláshoz
ért. Szövetség-utca 27, ajtó 6.
7809

SZEGÉNY ZSIDÓ középiskolai
tanuló (hetedik) bármilyen
foglalkozást keres szünidőre.
Cím: Szántó Lajos, VI., Teréz-
körút 25, földsz. 8.

ORTHODOX házvezetőnő ál-
lást keres vallásos családnál.
Jellege: „Orthodox.” 7817

NÉMET kisasszony délutáni
állást vállal hosszú éves bizo-
nyítvánnyal. Schwarz Erzsé-
bet, Kinizsi-u. 19. I. 9. 622

INTELLIGENS, középkorú
házvezetőnő, ki varráshoz is
ért, ajánlkozik jobb házhoz.
Blum Gizella, Alsó erdősor
5. I. 17. 621

EGYSZERŰ VIDÉKI izr. leány
elmenne gyermek mellé, főzés-
hez ért. „Otthont kereső” jel-
legre. 9609

ELLÁTÁSBA venne jövő tan-
évre özvegy uriaszony ur-
fiukat felsőiskolák közelében,
Eichenwaldné, Budapest, Mar-
git-körút 5/a, IV. 2. Lift,
ugyanott 2 egymásbanyitó, ele-
gánsan butorozott szoba ki-
adó. 7799

KÉT TANULÓ RÉSZÉRE tel-
jes ellátást és lakást adok a
jövő tanévre. Szeretetteljes,
gondos kiszolgálás és jutányos
ár. Schlesingerné, VII., Rot-
tenbiller-utca 3. I. 9.

JÖVŐ tanévre jobb család 12
—14 éves fiugyernekét teljes
ellátásra elfogadom. Politzer,
Budapest, Csarnok-tér 4. 7820

EGY-KÉT izr. diák számára
tágas utcai szoba, kitűnő bő-
séges ellátással, esetleg zongora,
angol, német, francia
nyelvtanítással és tantárgyak
korrepetálásával a tanév kez-
detére, esetleg azonnal kiadó.
Dr. Guthi Sománé, VIII., Rák-
óczi-tér 6. Telefon J. 10-69.
587

LAKÁST, ellátást adok I.—II.
gimnazistának, akit V. gim-
nazista fiám tanítana. Zsidó
gimnáziumhoz közel. Weisz
Jenőné, VII., Peterdy-u. 36,
I. 2. 7821

ELŐKELŐ zsidó család szive-
sen vállalja nevelésre és tel-
jes ellátásra jómódu zsidó
család fiát vagy leányát, aki
Budapesten jár középiskolába.
Cím az Egyenlőség kiadójá-
ban. 9606

DISZTINGVÁLT izraelita ur-
iaszony ellátásba venne gyö-
nyörű napos lakásába ur-
leányt. „Stefánia-ut” jellegre
kiadóba kérem. 7828

MÁV FŐMÉRŐK elvállal jövő
tanévre jó családból való
két 13-15 éves diákot teljes
ellátásra, rituális kosztal. Le-
velek „Fürdőszoba”, zongora-
használattal” jellegre kiadóba.
7826

NAGYMŰVELTSÉGŰ, szigo-
ruan vallásos zsidó család
1-2 közép- vagy felsőiskolai
leányt vagy fiatalembert teljes
ellátásra vállal. Cím: Buda-
pest, VII., Damjanich-utca
33, III. 19. 588

KÉT diákfiú vagy leányka
gondos felügyelet mellett ki-
tűnő ellátást kaphat intelli-
gens házaspárnál. Lángné,
Rákóczi-ut 71, III. 4. 7806

VIDÉKI TANULÓ teljes ellá-
tásra felvétetik jobb csalá-
dnál. Budapest, VIII., Tisza
Kálmán-tér 2, III., 30.

INTELLIGENS, vallásos, egye-
dülálló urinő Vácot elvállal-
na az iskolaév kezdetével 4-
5 középiskolai tanulót, fiút
vagy leányt teljes ellátásra.
Jellege: Gondos felügyelet. 7782

KÜLÖNFÉLT

FREGOIA, szabadalmazott
hosszabbított ruhaszárító,
minden mértékben kapható.
Hunyadi-tér 7. Breszlauer,
Telefon: 160-80. 8613

FÉRFI ÉS NŐI FEHÉRNEMŰ
VARRÁST és mindenemű
hímzést vállal Szántó Ferenc-
né IX., Mátyás utca 20. Tele-
fon József 103-91.

ADÁS-VÉTEL

VASBUTORT, rézbutort, gyer-
mekágyat, gyermekkoscsit, sor-
ronybetéteket, matracokat leg-
jobb kivitelben, legelőkelőbb
gyári áron szállít Klein
Gyula és Társa vasbutorgyára,
Dob-utca 58. Javításokat vállal-
lunk. 9419

Százezrek olvassák az EGYENLŐSÉG apróhirdetéseit!

ÁLLÁST KERESŐK

JÓ házból való urileány el-
menne gyermek mellé vidék-
re, esetleg Pestre is. Cím:
Diamant Emma, VI. ker., Dé-
vényi ut 4. félcím. 4. 583

MÉRLEGKÉPES könyvelő.
borszakmában és gépirásban
jártas fiatalember, vállalna
szombatot tartó vállalatban
könyvelési, esetleg más irodai
munkát. Ajánlatokat „Dol-
gozni akarok” jellegre kiadó-
ba kér. 9372

VARRNI és kézimunkázni tu-
dó intelligens izr. árva ur-
leány gyermek mellé ajánl-
kozik vidékre is. Cím Götter
Erzsi, Hungária-körút. Izr.
Leányotthon. 7825

SZERÉNY IGÉNYŰ B-listás
hivatalnokhoz elmenne vi-
dékre is, délelőtt az iro-
dai munkákat látná el,
perfekt gyors- és gépirónő.
A könyvvezetéshez is ért;
délután pedig a háztartásban
segédkezne vagy igen szívesen
a gyermekekkel foglalkozna.
Szíves megkereséseket a Bu-
dai Izr. Leányegylet címére
kérek. Budapest, II., Fő-utca
12. szám. 635

JEGYSZEDŐNŐI vagy iroda-
takarítónői állást keres egye-
dülálló zsidó asszony. Cím:
Czien Ernőné, VI., Teréz-körút
25, fidsz. 8.

INTELLIGENS két gyermek-
szerető leány elmenne gyer-
mek mellé, vagy bármilyen
jobb állást betöltene. Dzsája
Mária (Schor Anna), Buda-
pest, VII., Akácia-utca 6. I. 1.
620

RŐFŐS és divatárkereskedő-
segéd, ügyes kiszolgáló, vásá-
rozásban is jártas, állást vál-
toztatna. Megkereséseket:
„Szorgalmas, megbízható”
jellegre a kiadó továbbít.
9584

SZOBA-ELLÁTÁS

AZ ISKOLAI idényre a vidé-
ken lakó izraelita szülők, ha
gyermeküket a fővárosban jól
akarják elhelyezni, úgy for-
duljanak Virág Gyulánéhoz,
hol szigoruan rituális, első-
rangú ellátás, gondos felügye-
let és kitűnő nevelésben ré-
szesülhet két-három fiugyer-
nek. Az összes középiskolák
és a Zeneakadémia közelében.
A legjobb referenciák. Cím:
Virág Gyuláné, VI., Ó-utca
42, II. 488